Germana Esperantisto

Der Deutsche Esperantist

Oficiala Organo de
Germana Esperanto-Asocio (G. E. A.)
kaj de aliaj esperantistaj unuiĝoj

Offizielles Organ des
Deutschen Esperanto-Bundes E. V.
und anderer Esperantisten-Vereinigungen

Prezo:
por jaro Sm. 1,500 :: Provabono por 6 monatoj Sm. 0,750
Anoncoj:
Vidu tarifon en la anonca parto.

Preis:
pro Jahr M. 3,— :: 6 monatl. Probeabonnement M. 1,50
Anzeigen:
Siehe Tarif im Anzeigenteil.

8ª Jaro. No. 11. || Redaktion und Administration: Berlin SW., Lindenstr. 18/19 || Novembro 1911

Iom pli da respondeca sento!

Estas konata fakto, ke gravaj entreprenoj aŭ grandaj movadoj ofte estas prijuĝataj laŭ la faroj de kelkaj personoj, apartenantaj al ili. Plej ofte tio okazas, kiam la granda publiko aŭ ne estas sufiĉe informita pri la celoj de la koncernaj organizaĵoj, aŭ kiam ĝi, pro iu kaŭzo, havas antaŭjuĝon kontraŭ ili. Precipe en la laste citita okazo oni preferе atentas la neprudentajn aŭ eĉ malbonajn agojn de kelkaj anoj de la neŝatata entrepreno kaj provas kredigi laŭ tio, ke la tuta afero estas sentaŭga aŭ senvalora, kaj ke ĝi ne meritas seriozan konsideron.

Ĉu tio estas justa? Ĉu oni povas kaj devas prijuĝi organizaĵon laŭ la eble kondamnindaj agoj de kelkaj aliĝintoj? Nur en unu okazo: kiam la organizaĵo videble estas kreita por malbonaj celoj, aŭ kiam la direktado mem donas malbonajn ekzemplojn kaj per tio instigas la anojn al riproĉeblaj faroj. En ĉiuj aliaj okazoj la malfavora opinio de la publiko ne estas pravigita, kaj pli bone estus, se oni, antaŭ ol formi rapidan juĝon pri kiu ajn entrepreno, bone informiĝu pri ĝi.

Al la organizaĵoj, kiuj de multaj personoj estas prijuĝataj laŭ tute malĝustaj vidpunktoj, apartenas ankaŭ nia esperanta afero. Kaj malkaŝe mi diras, ke bedaŭrinde la esperantistoj mem sufiĉe ofte donas okazon por malfavoraj kritikoj pri niaj movado kaj celado. Sed antaŭ ol paroli pri tio, mi volas atentigi pri kelkaj konsiderindaj punktoj.

Nia movado estas universala. Ĝi ne plu estas, kiel en la unuaj jaroj de sia ekzistado, afero de malmultaj amikoj, kiuj bone interkonsentis pri la sola celo: disvastigi nian lingvon. Tiun staton ni jam delonge forlasis. Pli kaj pli kreskis kaj konstante kreskas nia movado, kaj en ĉiuj societaj rondoj Esperanto enradikiĝis. Krom la disvastigo, la esperantistoj nun pli kaj pli celas la praktikan uzadon de sia lingvo kaj utiligas Esperanton por siaj specialaj celoj.

El tio rezultas, ke, pro la malsimileco de la homaj karakteroj kaj pro la diverseco de la personaj interesoj, ne ĉiuj esperantistoj, kiuj ja ankaŭ nur estas homoj, povas havi akordajn opiniojn. Plue ni bone scias, ke inter nia granda anaro ĉiam estas nekontentuloj, kiuj havas siajn proprajn ideojn, kaj kiuj nur nevolonte sekvas la vojon, trovitan bona de la plimulto. Kaj fine ni konfesu, ke, same kiel en kiu ajn alia organizaĵo, ankaŭ inter ni ekzistas anoj, kiuj pro personaj diferencoj intermalamikiĝis kaj pro tio sin forte kontraŭbatalas.

Ĉio ĉi tio iomete malhelpas la rapidan progreson de nia afero, ĉar la riproĉeblaj faroj, kiuj naskiĝas el la ĵus montritaj cirkonstancoj, de la neinformita publiko estas skribataj en la konton de la granda, boncela movado esperantista.

Kompreneble, kiu respondigas la tutan esperantan organizaĵon pro la neŝateblaj agoj de kelkaj anoj, estas same malprudenta kiel tiu, kiu asertus, ke la tuta homaro estas sentaŭga, malnobla societo, ĉar inter ĝi troviĝas multaj krimuloj kaj malbonfarantoj! Tamen neniam estos eble ekstermi tiajn tute malĝustajn opiniojn; sed eble estas, ke ni esperantistoj klopodu, kiel eble plej zorge eviti la agojn, kiuj povas doni okazon por malfavora kritiko aŭ eĉ por kontraŭbatalo al nia movado. Ĉiu el ni sentu la respondecon, kiun li havas, rilate al nia komuna afero, kontraŭ la granda publiko, kaj li ne forgesu, ke liaj faroj estas la mezurilo, laŭ kiu oni ĝenerale taksas nian organizaĵon.

Bedaŭrinde tio ne ĉiam estas konsiderata, kaj precipe estas du okazintaĵoj de la lasta tempo, kiujn ni povas rigardi kiel sufiĉe atentindajn malhelpaĵojn por nia movado. Mi celas la aferon de la rusa kapitano Postnikov kaj la malkonsenton inter la bohemaj esperantistoj.

Unue la afero Postnikov. La militjuĝa pro-

ceso al li farita pruvis, ke Postnikov estas malnoblulo, kiu perfidis sian patrujon. Li estas kondamnita kaj por longa tempo forigita el la homa societo. Ni do ne denove kondamnu lin. Bedaŭrinde ja estas, ke li uzis nian lingvon por siaj perfidaj celoj, kaj ke li ŝajnigis sin fervora esperantisto, por pli bone povi aranĝi siajn perfidaĵojn. Tuj post la malkaŝigo de liaj krimoj sin trovis kelkaj gazetoj, kiuj pro tio kondamnis Esperanton kaj diris: „Jen ni havas ekzemplon, por kiaj celoj tiu ridinda lingvo estas uzata; tial ni forte kontraŭbatalu ĝin kaj zorgu, ke ĝi ne plu disvastiĝu.“ Ni ne tro serioze konsideru tiajn eldirojn. Ili estas faritaj de gazetoj, kiuj ekspluatas ĉiun okazon por bari al ni la antaŭeniron. Estas sufiĉe da aliaj ĵurnaloj, kiuj ne same krias, sed bone komprenas, ke al neniu oni povas malpermesi la uzadon de Esperanto. Ili ankaŭ scias, ke nia lingvo ĝenerale faras la plej bonajn servojn, kaj ili konsentas kun ni, ke la afero Postnikov estas escepto, pri kiu oni ne povas respondigi la esperantistaron. Cetere *„Ondo de Esperanto“* en sia lasta kajero (9/10) aperigis longan artikolon, en kiu la aŭtoro detale klarigas la interrilatojn de Postnikov kun la rusa esperantistaro. Laŭ tio niaj rusaj samideanoj grandparte ne konsentis pri la laboroj de Postnikov sur la esperanta kampo, kaj al la fondita de li Ruslanda Ligo nur aliĝis tre malmultaj grupoj. Sed kvankam sendube la krimo de tiu regnoperfidulo trafis la esperantistaron, speciale la rusan, kiel vipobato, ni tamen povas trankviliĝi pri la malagrabla afero. La krimulo estas mortinta por ni, kaj ni montru al la mondo, ke Esperanto havas pli bonajn kaj altajn celojn.

Pli malutila kaj pli danĝera por ni, ol la antaŭe priparolita afero, estas la batalo inter la bohemaj esperantistoj, okaze de la intencita, sed ne efektivigita Tutaŭstria Esperanto-Konferenco en la pasinta Septembro. Jen afero, kiu meritas nian plenan atenton kaj necesigas trovi rimedojn, kiuj por la estonteco malebligas tiajn treege bedaŭrindajn okazaĵojn. Tiaj aferoj efektive senkreditigas la esperantan organizaĵon kaj malhelpas nian movadon. Kun vera malbonĝojo la malfavoraj al ni gazetoj raportis pri la malsukcesa kunveno en Prag, kaj kelkaj eĉ ne ŝanceliĝis publikigi neĝustajn raportojn. Ekzemple *„Deutsche Tageszeitung“*, Berlin (9. 9.) aperigis „privatan telegramon“ el Prag, sciigantan la jenon:

„Hodiaŭ devis okazi tie ĉi la esperantista kongreso, sed jam antaŭ ĝia malfermo okazis grandaj disputoj inter la germanoj kaj bohemoj, ĉar la laste nomitaj denove postulis preferan nacian pritrakton de siaj deziroj. Ekestis grandaj tumultaj scenoj, tie kaj tie formis sin interbatantaj grupoj, tiel ke oni jam ne malfermis la esperantistan kongreson. Ke ankaŭ la anoj de „ĉiumondlingvaĉo“ malsukcesas pro la nacieca demando, tio estas la humoro en la afero.“

Tiu ĉi sciigo estas malĝusta. Laŭ mia informiĝo kaj laŭ la raportoj en la organoj de la du asocioj bohemaj, la disputoj ne okazis inter la germanoj kaj bohemoj, sed sole inter la anoj de la du bohemaj asocioj, kiuj jam de longe estas „malamikaj fratoj“. La germanoj, pro certaj kaŭzoj, oficiale ne partoprenis la kunvenon; el ili ĉeestis laŭdire nur unu reprezentanto de la germanaŭstria ligo kaj unu gasto el Germanujo.

Mi tie ĉi ne volas esplori, kiu estas kulpa pri la malkonsento inter la bohemaj samideanoj, mi nur volas konstati la treege bedaŭrindan fakton, ke du asocioj samnaciaj, kiuj pretekstas havi la samajn celojn, interbatalas verŝajne nur pro persona ambicio de kelkaj personaj. Oni eĉ diras, ke tiu ĉi interbatalo verŝajne sekvigis la subitan morton de nia neforgesebla pioniro Prof. Lederer, kiun trafis la apopleksio post partopreno en ekscitanta kunsido por preparo de la konferenco! Se tio estas vero, la bohemaj esperantistoj ŝarĝis sin per kulpo, kiu neniam estas pardonebla. Sed espereble tiu diro nur estas nepruvita famo.

Kiel mi jam diris, tiaj malagrablaj aferoj subfosas la firman konstruaĵon de la esperanta afero kaj ŝajnigas ĝin neserioza kaj nerekomendinda en la okuloj de la laika publiko. Nepra devo de la esperantistoj estas, per siaj konduto kaj sintenado eviti ĉion, kio povas malhelpe influi nian movadon. Tio estas bone atingebla, se ĉiu samideano klopodas submeti la personajn interesojn al la komunaj, kaj se ĉiu el nia anaro por si mem iom pli sentas la respondecon pri nia tuta afero. Ĉiu estu singardema en faroj koncernantaj Esperanton, kaj li agu nur, kiam li estas certa, ke la plimulto el la samideanoj aprobos sian faron. Sed ĉiu ankaŭ atentu la agojn de aliaj samideanoj; kaj se li trovas ilin riproĉindaj, li klopodu per persona influo konvinki la alian pri la danĝereco de lia faro por la komuna afero. Ofte tio certe ne estas facila, sed tamen oni provu ĝin. Kaj se ĉiu obeas la ĵus diritajn konsilojn, nia afero baldaŭ ne plu estos la celo de malfavoraj kritikoj pri la konduto de nia anaro. Ĝi kreskos kaj progresos laŭ la forta deziro de nia kara Majstro, kiu donis sian elpensaĵon al „pacaj batalantoj“!

* * *

La antaŭaj linioj estas ankaŭ speciale valoraj por la ĵurnalistoj esperantistaj. Kompreneble mi ne celas, ke oni forigu el la kolonoj de nia gazetaro ĉian kritikon pri esperantaj aferoj. Sed oni bone atentu, ke la kritikoj ne atingu tian gradon, kiu povas esti danĝera por ni. Ni estas ĉirkaŭataj de malamikoj, kiuj kun argusaj okuloj observas nin. Ili ofte uzas eĉ la plej malgravan, ofte nepripense faritan disputon en niaj gazetoj, por fanfarone kaj trograndigante aserti ĉion mal-

bonan pri la esperantistoj kaj ilia laboro. Do, kolegoj esperantistaj, estu singardemaj kaj pripensu antaŭ la publikigo, ĉu viaj kritikoj pri okazaĵoj en Esperantujo kaj atakoj al aliaj samideanoj estas justaj kaj vere necesaj. Se tio estas, trankvile publikigu ilin, ĉar vi tiam certe trovos la konsenton de la plimulto el la esperantistaro.

Mi volas uzi la okazon, por tie ĉi eldiri kritikon, pri kiu mi estas certa, ke ĝi trovos eĥon precipe en la vicoj de niaj germanaj samideanoj. Ĝi estas direktata al miaj Magdeburg'aj kolegoj, la ĉef- kaj kunredaktoro de „Germana Esperanto-Gazeto."

En n-ro 38 de la nomita gazeto S-ro Hoen, la kunredaktoro, publikigis pri la Antwerpen'a kongreso raporton, kiu en kelkaj punktoj ne estas ĝusta. La raportinto priparolas la oficialajn kunsidojn de la kongreso sole laŭ sia vidpunkto, kiu tute ne estas konforma al la okazintaĵoj mem kaj al la opinioj de preskaŭ ĉiuj kongresanoj partoprenintaj la kunsidojn. Antaŭ ĉio li kontraŭbatalas la proponitan komunan organizaĵon „Internacia Reprezentantaro", kies starigo estis trovata necesa preskaŭ unuvoĉe. Nur 19 el pli ol 1050 reprezentataj voĉoj estis kontraŭ la decido, kaj neniu deklaris post legado de la protokolo, ke li estis aŭ protestinta aŭ ne voĉdoninta. Plue S-ro Hoen kontraŭdiras la unuvoĉan decidon de la germana kongreso en Lübeck, unuanime voĉdoni por la starigo de la pridirita organizaĵo, kaj en la koncerna kunsido en Antwerpen li sola intencis kontraŭstari tiun decidon de nia germana asocio. Kiu estis en Antwerpen kaj poste legis la raporton de S-ro Hoen, certe tuj ekkonis, ke la raporto ne respondas la faktojn, sed ke ĝi estas diktita de stranga intenco iri propran vojon kontraŭ la volo kaj deziresprimo de kongreso, kiu estis unu el niaj plej sukcesintaj.

En la nomo de la Dresden'aj delegitoj por la 7a Kongreso, S-ro von Frenckell publike protestis kontraŭ la agadmaniero de S-ro Hoen en „*Mitteilungen*" (sciigoj) de Societo Esperanto Dresden. Mi persone tute aprobas tiun proteston, kaj substrekas ĝin vorto post vorto.

En la n-roj 41 kaj 42 de G. E. G. S-ro Mangelsdorf, la ĉefredaktoro, defendas sian kolegon kontraŭ la protesto per klarigoj, kiuj por mi estas — neklaraj. Mi legis ilin kelkafoje, sed ĉiam ili restis por mi konfuzaj. Mi nur komprenas el ili, ke S-ro Mangelsdorf, por pravigi la dirojn de sia kolego, publikigas 4 protestojn de francaj grupoj kontraŭ la decidoj de la kongreso. La iniciatinto de tiuj ĉi protestoj estas S-ro Lamant el Limoges. Nu, kiu el la ĉeestintoj ankoraŭ memoras la konduton de tiu ĉi sinjoro en la kunsidoj, tiu komprenos, ke la protestoj ne estas tro serioze konsiderindaj. Sed pli rimarkinde estas, ke S-ro Mangelsdorf eĉ kontraŭstaras nian germanan asocion kaj la Esperantistan Centran Oficejon kaj opinias ilin negravaj kaj senbezonaj. Per tio li ekpaŝas vojon, kiu kondukas al celo danĝera por la esperanta afero. Se miaj Magdeburg'aj kolegoj trovas bona tiun vojon, ili iru ĝin. Sed ili ne miru, se la prudenta germana esperantistaro ne sekvos ilin. Ili ankaŭ ne miru, se ili estos kalkulataj al tiuj samideanoj, kiuj ne sentas la ĝeneralan respondecon pri nia afero, kaj kiuj pli bone agus, ne publikigante siajn strangajn opiniojn.

Oni pardonu al mi mian kritikon, kaj oni kredu, se mi certigas, ke ĝi ne estas farata pro personaj kaŭzoj kontraŭ la du nomitaj sinjoroj aŭ ties gazeto. Nepre ne. Mi nur faris ĝin pro la vero kaj pro intereso por nia organizaĵo, kiu al la redaktoroj de G. E. G. ne ŝajnas sufiĉe grava.

F. Ellersiek.

La plezuroj de la „Sepa".*)

La ekskurso sur la „Schelde".

Vendredon, la 25an de Aŭgusto, je la dua horo posttagmeze, kolektiĝis la kongresanoj en granda amaso sur la vasta placo antaŭ la Reĝa Ateneo, por kune marŝi en granda procesio al la haveno. Tio estis bona ideo, ĉar per tio la Antwerpen'anoj vidis kuniĝintaj la esperantistajn gastojn, kiuj dum la kongresa semajno estis en ilia urbo. Nia Majstro kun edzino, veturantaj en kaleŝo, malfermis la procesion, kaj la tuta granda irantaro sekvis, kantante kaj babilante. Tuj post la ekmarŝado dekduo da tro entuziasmaj anglaj samideanoj maljungis la ĉevalojn de la kaleŝo de nia Majstro kaj mem tiris ĝin ĝis la haveno. La entuziasmo ja estas bona afero, sed ŝajnas al mi, ke ĝi ne devas esti trograndigata. Mi certe kredas, ke en tiu ĉi okazo la troentuziasmo malhelpis la bonan efikon de la demonstracio tra la urbo.

Sur la kajo, kie okazis la enŝipiĝo, regis granda interpremo, sed tamen la homamaso en sufiĉe bona ordo suriris la tri disponeblajn ŝipojn, ornamitajn per esperantaj flagoj. Ĉiu trovis lokon sur unu el la ŝipoj, se ankaŭ nur iom malkomfortan, kiel ekz. mi: sur dentoriĉa ankroradaro. Sed la saman lokon ankaŭ okupis nia ĉarma fraŭlino Ch. Pulvers, kiu sidis, kvazaŭ rozo inter dornoj, inter nia Dresden'a amiko Karsch kaj mi. Kontraŭ la dentoj de la radaro ni ŝirmis nin per niaj kunmetitaj manteloj, kaj por ke ni ne falu, ni reciproke ĉirkaŭprenis nin. Do la situacio estis eltenebla.

Unue la veturo iris longan vojon maren. La tuta grandioza bildo de la interesa urbo kun ĝia granda, vivoplena haveno malvolviĝis antaŭ niaj okuloj. Kajo sekvis post kajo, doko post doko kaj ŝarĝlevilo post ŝarĝlevilo, kaj apud kelkaj haltis grandegaj komercaj ŝipoj, kiuj venis aŭ iros trans la oceanon. Antaŭ ni etendiĝis la larĝa „Schelde", iom movita per sufiĉe forta vento, kaj la leviĝantaj ondoj brilis en la radioj de l' hela suno. Senintence oni ekpensis pri la bela flandra popolkanto, kies strofoj finiĝas per la refreno:

*) Vidu la antaŭan numeron, p. 199—201.

O Schelde, o machtige, prachtige vloed, wees gegroet! (Ho Skeldo, ho forta belega riverego, saluton al vi!) — — —

La alia bordo de la riverego prezentis al ni nur dezertan pejzaĝon kaj kelkajn publikajn ĝardenojn. Post duona horo la ŝipoj turniĝis kaj veturis denove preter la urbo, tiel ke ni ankaŭ povis admiri la alian parton de la urbo, kiu troviĝas en la direkto kontraŭ la fluo de l' riverego. Post sufiĉe longa veturo la ŝipoj denove turniĝis, kaj je la kvina horo ni ree atingis la enŝipiĝejon. — La lasta ŝipo, sur kiu estis nia Majstro, bedaŭrinde havis akcidenton, dank' al Dio ne gravan: difektiĝis la ŝraŭbo. Sed la difekto estis baldaŭ riparita, kaj la ŝipo povis sekvi la aliajn. Sur tiu ĉi ŝipo ankaŭ kunsidis la unuan fojon la nove elektita komisio por starigo de projekto de internacia organizaĵo. Eble la maŝinaro de l' ŝipo strikis pro tio, ke ĝi ne volis toleri laboran kunsidon dum amuza ekskurso. — —

Kelkaj ekskursanoj forte sentis la mankon de muziko sur la ŝipoj. Mi tute ne. Kontraŭe, mi ĝojis pri tio, ĉar oni en Antwerpen jam devis aŭskulti sufiĉe da muziko. Sur la stratoj, antaŭ kaj en la hoteloj, kafejoj kaj restoracioj, unuvorte ĉie, oni aŭdis la ofte tute ne bonajn melodiojn, kiujn vagantaj ciganoj ellogis el siaj gurdo-fortepianoj kaj gitaroj. Tiom ofte, kiom en tiuj ĉi kongresaj tagoj, mi ĝis nun ne aŭdis la germanan (aŭ anglan?) himnon, al kiu senpere sekvis la franca. Eble tio okazis je la honoro de la ĉeestantaj esperantistaj anoj el la koncernaj nacioj. Sed kial oni ne ludis la himnojn de la aliaj reprezentitaj nacioj? Tion la kongresa komitato verŝajne ne atentis kaj antaŭe ne pripensis!

La balo.

La saman tagon, vespere, okazis la kutima internacia balo en la salonego de la „Reĝa Harmonia Societo". Ĝi estis senpacience atendita de niaj kongresaninoj kaj ankaŭ de multaj reprezentantoj el la — malpli bela sekso. Tion pruvis la multnombra partoprenantaro. Kvankam la salono estis sufiĉe granda, ĝi tamen ne havis lokon por ĉiuj vizitantoj. Multaj el ili devis sidi kunpremite en la anguloj aŭ en la antaŭa halo, dum aliaj preferis promeni en la agrable silenta ĝardeno, dube lumigita per la malforta brilo de la stelkovrita nokta ĉielo.

La internacieco de la balo bone montriĝis per la diversnaciaj kostumoj. Kiel ĉiam, ankaŭ ĉi-foje Kolonelo Pollen sin prezentis en frapanta, kurioza kostumo kun longaj trenaĵo kaj ĉapelplumo. (Oni diris, ke laŭ la longeco de la plumo oni povas kalkuli, kiom da kongresoj S-ro Pollen vizitis, ĉar ĝi ĉiufoje iom plilongiĝas.) Plue oni vidis belan elzasan kostumon (F-ino Ch. Pulvers) kaj la tutan familion Robin el Bukareŝt en rumanaj kostumoj. La du geknaboj de Dro Robin ĝojigis nin per bone deklamitaj esperantaj poemoj kaj per kuraĝaj respondoj en bona Esperanto al la demandoj, faritaj de ĉirkaŭstarantoj. (Komparu la raporton pri la Antaŭkongreso en Dresden, en la antaŭa numero.) La multajn nomojn de la aliaj kostumitaj nacianoj mi bedaŭrinde ne scias. Mi do nur povas citi la kostumojn. Estis interalie: anglinoj, holandaninoj, gehispanoj, italinoj, geskotoj kaj kelkaj uniformitoj el diversaj landoj.

Kvankam mi mem ne estas dancema, mi tamen trovis, ke la kongresa balo estas la plej bona okazo por konatiĝi kun multaj kongresanoj. Preskaŭ ĉiuj estas kuniĝintaj en unu loko, ne okupitaj per laboroj kaj aliaj kongresaj aferoj, pro tio kaj la danco kaj la promenado tra la salono multe akcelas la interkonatiĝon.

Laŭ la melodioj de granda orkestro oni gaje dancis ĝis la tria horo matene, kaj la ĝeneralan ĝojon pri la dancado eĉ ne malhelpis la ofte sentakta ludo de la orkestro. — Post la oficiala fermo de la balo multaj gesamideanoj ankoraŭ iris en kafejon, kie ili restis en gaja, amika rondo ĝis la — — ne, tion mi ne diros. Mi nur volas certigi, ke ĉiu el ili sufiĉe frue hejmvenis por preni sian matenmanĝon je la kutima tempo.

Diversaĵoj.

Multe vizitata de kongresanoj estis la „Cinéma" (kinematografa teatro) de Pathé frères. Tie estis videblaj kelkaj epizodoj de la kongreso, ekz. la akcepto de Dro Zamenhof, la enŝipiĝo por la ekskurso sur la Schelde k. c. Por kelkaj vizitantoj estis tre amuze, vidi sin mem moviĝantan sur la bildoj.

* * *

Dank' al la praktikaj fervojabonoj en Belgujo, multaj kongresanoj faris pli-malpli longajn ekskursojn, prefere al Bruxelles kaj Ostende. Precipe la fame konata marbanejo estis multe vizitata. Tie la samideanoj ĵetis sin kun vera ĝuo en la malvarmetajn ondojn de l' norda maro. Kelkaj eĉ forgesis reveni Antwerpen'on. Ili restis tro longe en la bano kaj verŝajne estis kaptataj de marvirinetoj, kiuj estis scivolaj aŭdi interparolojn en lingvo, ne konata de ili. Certe ili lernos Esperanton, por ke, kiam la 15a Kongreso denove okazos en Antwerpen, ili povu ĝin partopreni. Kaj tiam ili eble ankaŭ redonos niajn forgesemajn samideanojn.

* * *

Ho ve, ĝuste ĉe la fino mi ekpensas, ke mi estas preskaŭ senvalora gazetistaĉo, ĉar ĝis nun mi ne sufiĉe menciis la „Kongresan Gazeton"! Estas la merito de la „Sepo" unuafoje eldoni tian ĵurnalon, sesfoje aperintan, kiu informis la kongresanojn pri ĉiuj okazaĵoj kaj aranĝoj de la kongreso. La redaktoro de la gazeto ree estis la senlaca, genia Doktoro W. Van der Biest. Li estis vere lojala ĵurnalisto, ĉar li eĉ publikigis kritikojn. Mi rekomendas lin al S-ro Couturat, kiu ĉiam plendas pri nelojalaj ĵurnalistoj esperantistaj. — Kiu volas sin detale informi pri la tuta kongreso, havigu al si la kolekton de la „Kongresa Gazeto", kiu estas aĉetebla por 0,400 Sm. ĉe S-ro Dro W. Van der Biest, Antwerpen, Minderbroedersrui 76. *F. Ellersiek.*

Nachtrag.

Im Anschluss an den in der vorigen Nummer befindlichen allgemeinen Bericht über den „Sepa" sei noch mitgeteilt, dass die **Ruĝuloj** (socialistaj esperantistoj) in Antwerpen eine öffentliche Propagandaversammlung unter dem Vorsitz von Dr. Hanauer-Brüssel veranstaltet haben. Diese hatte einen guten Erfolg. Es waren ca. 200 Personen anwesend, und

eine grössere Zahl Arbeiter meldeten sich sofort zur Teilnahme an einem Unterrichtskursus. Eine wirkungsvolle Propaganda bildeten in dieser Versammlung die von Arbeitern aus 6 verschiedenen Ländern in Esperanto gemachten Ansprachen, die sofort von einem belgischen Genossen ins Flandrische übersetzt wurden.

La Literaturaj Konkursoj de la „Sepa".

Ĉi sube ni presigas la raporton pri la Literaturaj Konkursoj, kiun verkis S-ro Dro Van der Biest, kaj kiun S-ro Schoofs legis okaze de la disdono de l' premioj en la Flandra Operejo.

Karaj kunkongresanoj!

Kiam vi legis en la programo de la jena festo, ke mi havos la honoron prezenti al vi ĝeneralan raporton pri la literaturaj konkursoj, organizitaj okaze de la Sepa, vi sendube pensis: „Kio! jen tute ne konata, tute ne sperta, tute ne kompetenta samideano prijuĝos tekstojn, inter kiuj kelkaj estas verkitaj de eminentaj esperantistoj!"

Ĉi tiun riproĉon mi meritus, ĉi tiun riproĉon miaj gekolegoj de la Sepo meritus, se ili ne estus sin turnintaj antaŭe al mondfamaj esperantistoj — S-roj profesoro Cart, Dro Mybs —, kiuj bedaŭrinde rifuzis. Fine, ĉar la tempo mankis, la honorplena, sed malfacila tasko estis konfidata al mi.

Multaj el vi jam legis en la bonega ĵurnalo de U. E. A. artikolon, verkitan pri niaj literaturaj konkursoj de unu el niaj plej kleraj kaj sindonaj kunbatalantoj. S-ro Hodler estis mem juĝanto de unu el la konkursoj, kaj li konstatis, ke la prezentitaj verkoj ĝenerale ne havas grandan valoron. Li diris, ke la konkursoj estas tro multnombraj kaj la premioj tro malaltaj: oni havu nur du konkursojn, unu por prozaĵoj kaj unu por versoj, kaj aljuĝu altajn premiojn; tiam bonaj aŭtoroj partoprenos en ili kaj la rezultoj estos brilaj.

Certe, principe li estas prava. Sed praktike, kio okazis? Ni faris alvokon al ĉiuj esperantistoj, al societoj, al gazetoj kaj eldonistoj, por ke ili donacu premiojn kaj difinu temojn. Multaj malavaraj samideanoj favore akceptis nian peton; ni estus sendankemuloj, se ni plendus pri tio. Laŭ mia persona opinio, konkursoj ne ekzistas por konigi personojn jam konatajn aŭ por kuraĝigi samideanojn, kiuj tute ne bezonas kuraĝigon. Ĉetere, kelkaj famaj esperantistoj partoprenis en niaj konkursoj: Zakrzewski, Fiŝer, Devjatnin, Bicknell, Schröder, Vogler, Pujulà kaj aliaj faris al ni tiun honoron, kaj mi estas feliĉa, sendante al ili la esprimon de nia danko; sed mi samtempe tutkore gratulas la antaŭe ne konatajn esperantistojn, kiuj en niaj konkursoj trovis la okazon, doni pruvojn de sia talento.

Mi ankaŭ volonte esprimas la ŝuldatan dankon al la afablaj donacintoj de premioj: Societo Esperantista Kaŭkaza (Tiflis), Societo Esperanto (Dresden), Antverpena Grupo Esperantista (Antwerpen); La Verda Stelo (Antwerpen), Fervoro (Antwerpen), Libera Penso (internacia); Ĉekbanko Esperantista (London); Stela - Concert (Paris), Tutmonda Esperanto-Anoncekspedo (Charlottenburg); la gazetoj La Revuo, Juneco, La Movado, Germana Esperantisto, La Kroniko, Belga Esperantisto; S-ino Yemans, F-inoj Hamand (Schaller) kaj Moreau (Bruxelles), S-roj Dro Ruiz Prieto (Sevilla), Nix (Eastbourne) kaj Yemans (Detroit). Donacis ankaŭ premiojn La Sepo por la Sepa, S-roj Schoofs kaj Van Schoor.

Kore mi ankaŭ dankas, en la nomo de la loka organiza komitato, la gesamideanojn, kiuj bonvole prenis sur sin la malfacilan taskon prijuĝi la valoron de la alsenditaj verkoj. Krom geanoj de la Sepo ili estas: S-inoj Blaise, Hankel kaj Junck; F-ino Boon; S-roj André, Archdeacon, Aymonier, Bernaert, Bourlet, Bruijn, Cart, Champy, Chavet, Christaller, Cnossen, Delvaux, Durieux, Elb, Ellersiek, Finet, von Frenckell, Jakeŝ, de Lengyel, Lundgren, Mathieux, de Ménil, Millidge, Nix, Parker, Parotte, Pichon, de Saussure, Schumacher, Steier, Van de Stadt, Warnier kaj Wichert.

Mi nun rapide priparolos la rezultojn de ĉiu konkurso.

En la konkursoj 7, 9, 22 kaj 24 neniu partoprenis. Por n-ro 15 unu persono sendis manuskripton, kiu ne akiris premion — ĉar oni devas havi almenaŭ la 2/3 de la poentoj por havi unuan premion.

La laŭreatoj de la 1a konkurso — Historio de Esperanto — estas S-roj Zakrzewski, el Warszawa (unua premio), kaj Dro Fiŝer, el Tiflis (dua premio). Iliaj verkoj distingiĝas per kompleteco kaj precizeco; la stilo — tio tute ne mirigos vin! — estas tre flua kaj vere esperanta.

Oni kunmetis la manuskriptojn de la konkursoj 2 kaj 21, kies temo estas la sama — Novelo. La gepremiitoj estas F-ino Flourens, el Béziers, kaj S-ro Beau, el Lyon.

La premion de la 3a konkurso — Esperanto kaj komerco — akiris S-ro Sommer, el Chemnitz; lia manuskripto, kiu enhavas bonajn argumentojn, estas tute senerara.

S-ro Broekhuizen, el Hago, kiu verkis tre interesan artikolon pri Esperanto kaj la laboristoj (4a konkurso), precize pruvas, ke la laboristoj bezonas Esperanton; dezirinde estas, ke multaj laboristaj gazetoj publikigu tiun bone pripensitan tekston.

La premion de la 5a konkurso — La malnova flandra pentrista skolo — akiris ne flandrano, sed S-ro Dufeutrel el Alger, kiu verkis artikolon kompletan, interesan kaj bonstilan.

Malpli brilaj estas la rezultoj de la 6a konkurso — Deviga instruado de Esperanto. La juĝintoj decidis ne aljuĝi unuan premion; duan premion (80 fr.) akiris S-ro Baff, el Washington, kaj trian (20 fr.) S-ro Camescasse, el Paris*).

Interesa artikolo pri la Batalo por akiro de la lingvaj rajtoj ĉe la bohemoj havigis la premion de la 8a konkurso al la sindona kunlaboranto de la Sepo, S-ro Jakeŝ, el Ĉ. Budejovice.

Soneto (10a konkurso) ne estas facila formo de versaĵo; tamen inter la senditaj tekstoj kelkaj estis tre bonaj. La premion akiris rava verketo de la bonega poeto Bicknell, el Bordighera.

En la 11a konkurso, kies temo estis Originala studo pri historio, literaturo kaj arto, distingiĝis S-roj Stahl, el Mahrenberg (1a premio), denove S-ro Dufeutrel, el Alger (2a premio), kaj S-ro Pujulà, el Barcelona (honora mencio).

*) La rezultoj de kelkaj konkursoj ne estas ankoraŭ konataj.

La temo de la 12a konkurso — Kvarversaĵo — ege plaĉis al niaj versfarantaj samideanoj; 42 „poetoj“ partoprenis en ĝi. Bedaŭrinde kelkaj kvarversaĵoj enhavas pli ol kvar versojn (!); kelkaj estas senritmaj kaj senrimaj; fine kelkaj enhavas gramatikajn erarojn. Estas por mi granda ĝojo gratuli kiel laŭreaton S-ron Van de Velde, el Boom, la talentplenan esperantistan aktoron, kiun ni jam aplaŭdis la lastan dimanĉon, en Devo de Reĝo kaj La Revuo de la Sepa.

Nia eminenta samideano Vogler, el Hamburg, akiris la premion en la 13a konkurso — Ĉekoj kaj transpagiloj. Lia tute bonstila verko estas kompleta kaj praktikebla.

La plej bonan tekston en la 14a konkurso — Verko de persono malpli ol 20 jara — liveris S-ro Hunger, el Frankenberg; laŭ stilo kaj ideoj, lia poemo „Tri patrinoj“ estas tute laŭdinda.

Por la 17a konkurso — Esperanto kaj aviadistoj — la unua premio ne estas aljuĝita. Duan premion (65 fr.) akiris S-ro Sommer, el Chemnitz, kaj trian (35 fr.) S-ro Vaŝatko, el Praha.

S-ro Baylis, el West-Hartlepool, akiris la premion de la 18a konkurso. Lia Kanzono estas poezia, simpla kaj facile kantebla.

Du famuloj estas la laŭreatoj de la 19a konkurso — Popolaj moroj, Popolaj legendoj —: S-roj Devjatnin, el Kovno, kaj Schröder, el Wien. Ambaŭ, kiel ĉiam, distingiĝas per bona, flua stilo.

F-ino Flourens, kiun mi jam havis la ĝojon nomi, kaj kiu estas la sola laŭreatino de la konkursoj, kaj S-ro Momber, el Oberdollendorf, akiris respektive la unuan kaj duan premion de la 20a konkurso — Laŭfundamenta verketo —, en kiu la difino de l' premiotaj tekstoj estis tre malfacila, ĉar la plimulto el la senditaj verkoj estis tre laŭdindaj.

Finante ĉi tiun raporton, mi esprimas la deziron, ke en venontaj konkursoj la malavareco de l' donacantoj, la bonvolo de l' juĝantoj kaj la lerteco de la verkantoj ĉiam sin montru kiel ĉe la nunaj literaturaj turniroj, pro kies bonegaj rezultoj mi ree tutkore dankas ĉiujn, kiuj kunhelpis por ilin sukcesigi.

El „Kongresa Gazeto“.

Germana Kroniko.

Ĉiuj grupoj kaj izolitaj samideanoj estas petataj, sendi al ni kiel eble plej akurate mallongajn raportojn pri sia agado kaj pri la progresoj de Esperanto en sia urbo aŭ regiono. La raportoj devas alveni ne pli malfrue ol la 20an de ĉiu monato.

Grava sukceso!

Köthen (Anh.). Jam de pli ol du jaroj okazis en la tiea „Friedrichs-Polytechnikum“ regulaj kursoj esperantaj laŭ permeso de la duka Anhalt'a registaro. Nun ĉe la Politeĥniko estas starigita nova fako por komercaj inĝenieroj, en kiu Esperanto estas deviga por la antaŭekzamenoj tiamaniere, ke ĉiu ekzamenoto devas prezenti skriban laboron krom en aliaj lingvoj ankaŭ en Esperanto. En la buŝa ekzameno la ekzamenotoj povas elekti unu el 4 lingvoj, inter kiuj kompreneble ankaŭ troviĝas Esperanto. Jam ĉe la komenco de la nuna vintro-duonjaro sin anoncis por la nova fako du sinjoroj, kiuj elektis Esperanton por la buŝa antaŭekzameno. Ambaŭ ricevis la ateston „bona“, kaj ankaŭ ilia skriba laboro en Esperanto ricevis la predikaton „bona“. — Jen la unua okazo, en kiu Esperanto estas oficiale aprobita de registaro en Germanujo. Tiun ĉi sukceson ni precipe ŝuldas al la klopodoj de S-ro Direktoro Prof. Dro Foehr kaj S-ro inĝeniero kaj dipl. ĥem. W. Kohli.

* * *

Bavara Ligo aranĝis la 14an kaj 15an de Okt. Esperanto-tagon en München. Ĝi estis kunigita kun delegita kunveno de U. E. A. kaj havis lokon en „Paulanerbräu“. Sabaton, la 14an, S-ro advokato Dro Orthal-Nürnberg faris propagandan paroladon, en „Wittelsbacher Garten“, antaŭ granda ĉeestantaro. La 15an, matene je la 9a, kunvenis la anoj de U. E. A.; je la 10a S-ro Dro Orthal malfermis la kunsidon de „Bavara Ligo“. Post priparolado de l' regularo la jena estraro estis elektata: Dro Orthal-Nürnberg (1a prez.); Dro med. Stuhlberger-München (2a prez.); S-ro Papst-Fürth (kas.) kaj S-ro ĉefinstruisto Schmalzl-Augsburg (sekr.). Plue oni pritraktis aranĝon de antaŭkongreso 1912 en München. Post parolado de S-ro Dro Ledermann-Augsburg la kunveno estis fermata.

Saksa-Turinga-Esperantista Ligo havis sian 3an jarkunvenon la 24an de Sept. en Magdeburg. La prezidanto S-ro Stark salutis la partoprenantojn. Sekvis interesa parolado de S-ro ĉefinstruisto Schmiedeberg el Delitzsch pri „La graveco de Esperanto por komerco kaj scienco“. Poste S-ro Parrish el Los Angeles faris sian interesan paroladon pri „Kalifornio“. Li montris per multaj lumbildoj la belecon de sia lando. Esperanta ekspozicio estis aranĝita. La nombro de la grupoj, aliĝintaj al la ligo, altiĝis dum la lasta jaro de 16 je 25. La novelektita estraro konsistas el jenaj sinjoroj: Dir. Prof. Dro Foehr-Köthen (1a prez.); lerneja konsilisto Prof. Dro Rohrbach-Gotha (2a prez.); E. Stark-Magdeburg (administranto); J. Michaelis-Magdeburg (sekr.) kaj Fr. Rockmann-Magdeburg (kas.).

Multnombre vizitata konferenco de la **Sileziaj Esperantistoj** okazis la 10an de Sept., en la hejmo de la loĝio „Zur wahren Eintracht“ en Schweidnitz, laŭ invito de la tiea grupo. Reprezentataj estis: Ĉefgrupo-Breslau, grupo „Zamenhof“-Görlitz, Ĉefgrupo kaj gimnazia grupo Lauban, la grupoj de Frankenstein, Schweidnitz kaj Laborista Grupo Breslau. Post salutparolado de S-ro kalkulkonsilisto Schulz, prezidanto de la grupo Schweidnitz, S-ro Arnold Behrendt el Breslau parolis pri „La utileco de Esperanto por poŝtistoj kaj fervojistoj“. Sekvis diskutado pri organizo de la sileziaj esperantistoj. S-roj Mally-Görlitz kaj Mahn-Breslau proponis fondon de silezia ligo, sed laŭ deziroj de S-roj Behrendt, Prof. Hübner kaj Schulz oni starigis centran oficejon por statistiko kaj propagando en

Silezio. Grupo Schweidnitz estis elektata kiel administrejo. Post komuna tagmanĝo oni vizitis la tiean metian ekspozicion. La esperanta parto, por kiu la aranĝinta grupo Schweidnitz jam estas premiita per honora diplomo, estis tre laŭdata de ĉiuj vizitantoj esperantistaj. — Ĉiuj gesamideanoj kaj grupoj de Silezio estas insiste petataj, sciigi ĉiujn aferojn esperantajn kaj ĉiujn adresojn de neorganizitaj esperantistoj de la provinco al la grupoprezidanto S-ro Edm. Schulz, Rechn.-Rat, Schweidnitz.

La 1an de Okt. okazis en Leipzig la tria ĉefkunveno de la **Esperanto - Unuiĝo de Saksaj Geinstruistoj.** Oni decidis eldoni presitajn „Sciigojn", kunigi la izolitajn membrojn en distriktaj grupoj, kaj oni fiksis la jaran kotizaĵon je M. 1,25. S-ro Sykora, Dresden-N., Bischofsweg 19, estas elektita prezidanto, kaj ĉiuj saksaj kolegoj estas petataj sendi al li siajn aliĝojn.

* * *

Arnstadt. S-ro konsilisto Wittmeyer, la ĝisnuna grupestro, kaj F-ino Mühlberg (bibl.) fordonis siajn oficojn. S-ro instruisto A. Kunze, Lohmühlenweg 1, provizore anstataŭos ambaŭ; la oficejo ankaŭ estas ĉe li.

Augsburg. „Esperanto - Societo" daŭrigis la kursojn dum la tuta somero. — Tre sukcesa ekskurso al Friedberg estis aranĝita. Esperanta teatraĵo, tradukita kaj ludita de S-roj Pfeufer, kaj aliaj amuzaĵoj ĝojigis la partoprenantojn, kaj kelkaj raportoj vigligis la intereson de la membroj. S-ro Schmalzl parolis pri la vizito al nia Majstro en Kissingen kaj pri la Antaŭkongreso en Dresden; S-ro Dro Ledermann pri la Sepa, kaj S-ro Fleck pri la 2a kongreso de U. E. A. — Nova kurso komenciĝis. — En ĝenerala kunveno la grupo decidis aliĝi al „Bavara Ligo". La ĝisnuna estraro estas reelektita. – Tre grava fakto estas la komenco de esperantaj kursoj en la tiea realgimnazio, kiujn nia sukcesinta kunlaboranto Dro Ledermann gvidas kun permeso de la direktoro.

Bad Harzburg. La 16an de Sept. S-ro supera distrikta juĝisto Reinking faris propagandan paroladon en kafejo „Peters", per kio multaj el la aŭskultantoj estis instigataj partopreni kurson. — La tiea perfektiga lernejo ankaŭ instruos Esperanton.

Bamberg. La grupo aranĝis esperantan ekspozicion en sia kunvenejo kafejo „Schönlein", la 23an ĝis 30a de Sept. Multaj ĵurnaloj, lernolibroj kaj aliaj literaturaĵoj, propagandiloj, gvidfolioj, komercaj reklamiloj k. t. p., kiuj estis montrataj, informis la vizitantojn (estis pli ol 200) pri nia movado. La 24an de Sept. S-ro Dro Möbusz el Lübeck kun 20 seminarianoj vizitis la urbon. La gastoj estis akceptataj de samideanoj ĉe la stacidomo, kondukataj en la ekspozicion kaj poste gvidataj tra la urbo. — La 4an de Okt. komenciĝis novaj kursoj.

Barmen. S-ro Tarnow, propagandestro de la nova grupo „Verda Stelo"-Elberfeld (vidu sub Elberfeld), eldonis bele ilustritan 8-paĝan gvidfolion, kiu estis senpage disdonata dum la Antaŭkongreso en Dresden kaj dum la Sepa.

Berlin. Komenciĝis 2 novaj kursoj gvidataj de S-roj William kaj Kwiatkowski. — La 14an de Okt. S-ro Ellersiek parolis pri „Esperanto kaj la Internaciaj rilatoj" en „Berliner Faktorenverein"; la parolado okazigis grandan intereson por nia afero. — La 5an de Okt. S-ro Kaiser-Altenburg faris sukcesplenan propagandan paroladon, aranĝitan de „Laborista Unuiĝo" en „Gewerkschaftshaus". Komenciĝis 4 kursoj inter la laboristaro. — „Grupo Suda" elektis novan estraron: Sroj Willi Spengler (prez.): A. Hoppe (kas.); F. Kleiner (sekr.). — Komenciĝis nova kurso en „Kaufm. Verband für weibliche Angestellte". F-ino Pielke faras bonan propagandon por nia afero en la gazeto de la unuiĝo. En 8 lokaj grupoj de la unuiĝo oni jam okupiĝas pri Esperanto.

Berlin-Rixdorf. La 31an de Okt komenciĝis nova kurso por instruistoj, gvidata de S-ro instruisto Witbrodt.

Berlin - Schöneberg. Nia fervora samideano S-ro instruisto Tietsch ricevis de la tiea magistrato la permeson aranĝi kursojn por popollernejanoj. Tuj preskaŭ 100 lernantoj anoncis sian partoprenon. Unue komenciĝis kurso kun 25 knaboj de la 2a urba popollernejo en Kyffhäuserstrasse.

Bremen. S-roj W. Fricke, P. Günzel kaj C. Renken sukcese trapasis la ekzamenon de la ekzamena komitato de G. E. A. (Vidu la oficialan parton.)

Breslau. Reveninte de la Antwerpen'a kongreso, la delegitoj raportis en la grupkunsidoj pri la Sepa. — La instruado komenciĝis. Entute nun estas instruataj: 17 personoj de S-ro Freund, 18 de S-ro Mahn, en kursoj aranĝitaj de la G. E. A.-grupo. Plue S-ro Mahn instruas 35 personojn (inter ili 4 popollernejanojn) en kurso, aranĝita de la tiea laborista grupo. Krom tio estas instruataj de F-ino Wolfson 6 personoj, de F-ino Luft 4 personoj (inter ili 3 popollernejanoj), de S-ro Zeppler 5 personoj, de S-ro Behrendt 70 personoj; sume: 155 personoj. La kursanoj de S-ro B. estas nur poŝtoficistoj (inter ili 5 subrangaj) kaj oficistinoj. La sukceso, montrata per la ĉi-supraj nombroj, estas la sekvo de propagando per afiŝkolonoj, per ekspozicieto ĉe „Barrasch" (granda magazeno) kaj per paroladoj. S-ro Mahn parolis la 7an de Okt. en la Unuiĝo de Asekuroficistoj. S-ro Behrendt la 10an en la loka grupo de la Unuiĝo de mezrangaj poŝtaj kaj telegrafaj oficistoj. Certe plej efikaj estis la tri paroladoj, kiujn faris S-ro Parrish pri Kalifornio. S-ro P. vizitis antaŭ la paroladoj la ĉi-tieajn redakciojn. Ĉar la angla kaj la esperanta lingvoj estas la solaj, kiujn scias S-ro P., la interparolado okazis . . . esperantlingve per helpo de interpretanta S-ro Mahn. Oni provis, interparoli angle, sed nepre malsukcesis. Same okazis en la Komerca Ĉambro. Ĉu Esperanto estas necesa, ĉu ne? Ĉu ĝi taŭgas, ĉu ne? La unua parolado de S-ro P. (la 4an de Okt.) estis aranĝita de la laborista grupo; ĉeestis proksimume 650 personoj. La duan (la 5an) aranĝis la loka grupo de G. E. A. (ĉeestis pli ol 400 personoj); la trian (la 6an) devis rapidege aranĝi la sama grupo, ĉar la biletoj por la dua estis tute disvenditaj du tagojn antaŭ la 5a. La plimulto el la taggazetoj favore raportis. Tuj antaŭ la tradukitaj de S-roj Mahn kaj Behrendt paroladoj de S-ro P. oni aŭskultis klarigojn pri la signifo de Esperanto kaj de U. E. A. (la kvaran de S-ro Mahn, la kvinan kaj sesan de S-ro Behrendt). Eksterlandaj gastoj en Septembro: S-ro Appleboom el Liverpool kaj S-ro Birnzweig el Kelce (Rusujo).

Bromberg. En la estrarkunveno de la grupo S-ro Dro Kandt raportis pri la Sepa. Poste oni priparolis

la aranĝadon de la fondiĝfesto. Ĝi okazos en Novbr. Oni decidis inviti S-ron Edmond Privat por fari paroladon kun lumbildoj pri „Edmond Rostand". Plue unakta teatraĵo estos ludata. — Kelkaj novaj kursoj komenciĝos.

Dresden. Grupo „Zamenhof" aranĝis novan kurson gvidatan de S-ro Spiller. — Grupo „Ruĝa Kruco" denove elektis S-ron Franke kiel sekretarion kaj S-ron Scholz kiel kasiston. La 3an de Okt. komenciĝis kurso inter anoj de la sanitaraj kolonoj. — Komenciĝis kelkaj novaj kursoj, aranĝitaj de la poŝtista grupo. — La Higienan Ekspozicion, kiu nun estas fermita, dum la lasta tempo vizitis multaj esperantistoj, inter ili S-roj Dro Fraga el Ĉilujo; Dro Colucci el Brazilio; Dro Ghez, Triest; Dro Ostrowski, Jalta, kaj S-ro Zakrczewski, direktoro de la statistika oficejo en Warszawa; plue kelkaj serbaj urbestroj gvidataj de S-ro Dro Jovanovic.

Elberfeld. Kelkaj eksanoj de la tiea esperantista grupo fondis antaŭ nelonge novan grupon „Verda Stelo" (prez. S-ro Plate, Elberfeld, Ravensbergerstrasse 32; sekr. S-ro Hillebrecht; kas. S-ro Fehlenberg; propagando S-ro Tarnow). La klopodoj de la juna grupo havis jam jenajn sukcesojn: la fama. mondkonata „Wicküler-Küpper-bierfarejo" aliĝis al U. E. A; la „Verkehrsverein" donacis 25 M. kaj la necesajn kliŝaĵojn por eldono de 8-paĝa gvidfolio, kaj la ĉefa librejo (Bädeckersche Buchhandlung) prenis sur sin la reklamon por la paroladoj kaj kursoj de la grupo. — Interesa estas la jena skribaĵo, kiun sendis S-ro Holtz, „Beigeordneter" kaj estro de la policanaro: „Kun intereso kaj danko mi sciiĝis pri via afabla skribaĵo de la 22a, kiun S-ro konstruestro Tarnow transdonis al mi persone, kaj pri via intenco instrui kelkajn policistojn pri la lingvo Esperanto." Post longa klarigo de la kontraŭstarantaj kaŭzoj li daŭrigas: „Pro tio mi devas plej bone danki por la afabla propono, sed mi permesos al mi pli malfrue, kiam la cirkonstancoj alportos bezonon por la lernado de Esperanto, reveni al via propono." La 30an de Sept. la grupo aranĝis ekskurson por rigardi la belegajn, nove konstruitajn stacidomojn Solingen, Remscheid kaj Lennep, sub la gvidado de la konstruinto, S-ro „Regierungsbaumeister" Eckert. Malgraŭ la malbonega vetero 12 personoj partoprenis. — La 10an kaj 12an de Okt. S-ro Tarnow faris publikajn paroladojn pri „Praktika uzado de Esperanto". Pli ol 100 personoj partoprenis. — La 18an de Okt. S-ro Tarnow parolis en „Unuiĝo de katolikaj viroj kaj junuloj" pri „Esperanto kaj la katolikoj".

Eisenach. S-ro supera instruisto Schmiedeberg el Delitzsch faris propagandan paroladon en hotelo „Zimmermann". Komenciĝos kurso gvidata de S-ro R. Schmidt el Gotha.

Frankenberg i. Sa. La 23an de Sept. S-ro Prof. Dro Rohrbach el Gotha. en tre bone vizitata propaganda vespero, faris rimarkindan paroladon pri „Esperanto kiel kulturfaktoro". — Nova kurso komenciĝis.

Frankfurt a. M. Komenciĝis kelkaj novaj kursoj aranĝitaj de la Laborista Grupo.

Gera (Reuss). S-ro instruisto Ulitzsch faris propagandan paroladon pri la temo „Esperanto en la servo de la Dia regno" en „Herberge zur Heimat". — Komenciĝis kurso.

Gleiwitz. Bonan propagandon por nia afero faras la florvendejo Cedzich, Bahnhofstrasse, per arĉ da belaj poŝtkartoj ilustritaj, kolektitaj per Esperanto. Ili estas aranĝitaj en la montra fenestro kaj allogas multajn interesulojn. — La „Loka Grupo" aranĝis novan kurson.

Godesberg. La 9an de Sept. okazis en „Kurpark" granda festkunveno de la tiea grupo „Godea". La prezidanto S-ro ref. Arntz salutis la multnombre aperintajn gastojn kaj faris propagandan paroladon tre aplaŭditan. Bone luditaj teatraĵoj, muzikaĵoj, kantoj kaj precipe vivanta bildo „Kiu nombras la popolojn", tre plaĉis al la partoprenantoj. La riĉhava Esperanto-ekspozicio estis rigardata dum la paŭzoj. Ĝismatena dancado finis la feston. — La 25an de Sept. estis ĝenerala kunveno, en kiu la ĝisnuna estraro estis unuvoĉe reelektata. — La 28an de Sept. oni aranĝis festan vesperon por honori la prezidanton S-ron ref. Arntz. Vicprez. S-ro stud. med. Müller transdonis al li memoraĵon, donacitan de la membroj. — Komenciĝis nova kurso gvidata de S-ro Oster.

Grossschönau i. S. La 26an de Sept. S-ro H. Hurler-Dresden faris propagandan paroladon bone vizitatan. — La 3an de Okt. komenciĝis du novaj kursoj, gvidataj de S-roj O. Haebler kaj K. Christoph.

Hamburg. En la unuiĝo de subaj poŝtaj kaj telegrafaj oficistoj S-ro E. Frank, Hamburg, parolis pri „La internacia helplingvo Esperanto kaj ĝia utilo por internaciaj poŝtaj interrilatoj". El la ĉeestintaj ĉirkaŭ 400 anoj multaj estis instigataj partopreni kurson, kiu baldaŭ okazos. — En „Unua Hamburg-Altona'a Esp. Grupo" la 21an de Sept. S-ro Dro Mybs faris interesan raporton pri la Sepa. Poste parolis S-ro Epstein pri la Antaŭkongreso en Dresden. Ĉeestis kiel gasto S-ino Spiro el Pretoria. Komenciĝis 2 kursoj aranĝitaj de ĉi tiu grupo.

Hirschfelde i. Sa. La nova kunvenejo de la grupo estas gastejo „Hennig", kunvenoj okazas ĉiumerkrede je la 8½ vespere. — La tieaj firmoj J. B. Hermann, teksejo, kaj R. Buhl, vendejo de kanarioj, interesiĝas pri Esperanto. (Vidu „Diversaj Informoj".)

Kempten. La 9an de Okt. komenciĝis nova kurso.

Königsberg i. Pr. Komenciĝis kursoj por progresintoj kaj komencantoj. La lasta havas lokon en la urba supera reallernejo. La 19an de Okt. S-ro advokato Aron parolis en la grupo pri „Bildoj el mia somera vojaĝo".

Königshütte (O.-Schl.). La grupo aranĝis kurson por komencantoj.

Köthen i. A. Ĉe la tiea „Friedrichs-Polytechnikum" Esperanto nun estas deviga fako (Vidu la supre presitan specialan raporton.) — Fondiĝis nova grupo kaj aliĝis al G. E. A. Oficejo estas „Café Heidenreich"; la akceptejo troviĝas: Polytechnikum, ĉambro 23; dum la akademiaj libertempoj ĉe la Ia prezid. S-ro ing. dipl. ĥem. W. Kohli, „Schloss Genz" apud Köthen.

Kottbus. La tiea Komerca Ĉambro konsentis al la grupo mondonacon de Sm. 15. Kvankam la sumo ne estas granda, ĝi tamen estas pruvo por la intereso, kiun la instituto montras pri nia afero.

Krotoschin. S-ro vicespiskopo Becker el Schrimm faris interesan propagandan paroladon pri „Intern. Katol. Unuiĝo Esp."

Leipzig. La 29an de Sept. S-ro Wichert el Charlottenburg faris interesan paroladon kun lumbildoj pri la Sepa, antaŭ multnombra aŭskultantaro en la salonego de „Lehrervereinshaus". — La tiea instruadinstituto Rakow kaj Schmidt anoncas interalie paroladon pri „Esperanto kaj ĝia signifo por komercistoj". La 1an de Okt. okazis tie kunveno de la saksaj instruistoj esperantaj. (Vidu la specialan raporton.)

Leisnig i. Sa. El la du kursoj ĝisnunaj fondiĝis grupo kun pli ol 30 membroj kaj aliĝis al G. E. A. La estraro estas jena: S-ro Dro P. Haller (prez.); S-ro P. Jäger (vicprez.); (ambaŭ S-roj estas ĉef-instruistoj de la tiea reallernejo). F-ino Lachmund (sekr.); F-ino Andrä (vicsekr.) kaj S-ro poŝtsekr. Hoberg (kas.). La societejo estas hotelo „Belvedere", kunvenoj ĉiumerkrede.

Lübeck. Meze de Aŭg. la Lübeck'anoj havis la ĝojon saluti 7 anglajn gesamideanojn, inter ili S-ron Bolingbroke-Mudie, kiuj partoprenis en plezura vojaĝo per angla ŝipo. La fremduloj restis unu tutan tagon en la urbo. Gastoj el Rusujo, Svisujo, Danujo kaj Finnlando same estis gvidataj tra la urbo. — Lubeka Esperanto-Societo komencis la 12an de Okt. du kursojn por progresintoj, gvidatajn de S-roj rentulo Langenheim kaj Dir. Dro Möbusz. Nova kurso por komencantoj, kiun gvidas S-ro instruisto Böbs, komenciĝis la 13an. Preparataj estas du kursoj por fervojoficistoj, kiuj deziris de la Societo petskribon al sia direkcio. — Fine de Novembro kaj komence de Decembro S-ro Dir. Dro Möbusz, laŭ komisio de la Supera Lerneja Komitato, faros 4 paroladojn pri la mondlingvo. — Unu sinjorino kaj tri sinjoroj, kiuj partoprenis en la Supera Ekzameno de G. E A., „tre bone" kaj „bone" sukcesis. — En la Seminaria Grupo du kursoj estas gvidataj de S-ro Bruse. — La Komercista Grupo povis malfermi sian duan kurson; instruas S-ro Selmer. Ĝia progresinta kurso estas daŭrigata. — La prezidanto de Laborista Grupo, S-ro Kühl, parolis propagande la 13an de Sept. kaj sukcesis komenci novan kurson bone vizitatan. — Ĉiuj kvin Lübeck'aj grupoj aliĝis al „Loka unuiĝo", kaj al „Nordalbinga Ligo", kiu regule eldonas siajn „Sciigojn", bone uzatajn de ĉiuj grupoj en la distrikto. — Esperanto-kurso, kiun publikigis „Vaterstädtische Blätter", estas eldonita kiel speciala lernolibro, verkita de Dir. D-ro Möbusz.

Ludwigshafen a. Rh. Bonan propagandon por nia afero faris la kinematografo „Union" montrante bildojn de la Sepa. — Per la vigla laboro de la grupo nova kurso komenciĝos. — La grupo perdis fervoran anon, sian prezidanton S-ron Th. Bernhart, pro forloĝiĝo. La nuna estraro konsistas el S-roj Ph. Heim, Maxstr. 84 (prez.); R. Koch, stud. med. (vicprez.); J. Hinkelbein (kas.); K. Mohr (sekr.) kaj F. Harder (bibl.).

Magdeburg. La 24an de Sept. Saksa-Turinga Esp.-Ligo havis sian 3an jarkunvenon en hotelo „Kaiserhof". (Vidu la specialan raporton.)

Memmingen. La 18an de Okt. S-ro Dro Ledermann-Augsburg sukcesplene paroladis antaŭ multnombra aŭskultantaro. — Bonege vizitata kurso, gvidata de S-ro Regnet.

Mügeln apud Pirna. Post parolado de S-ro Frommelt pri „Esenco kaj utilo de Esperanto" komenciĝis nova kurso, en kiu partoprenas pli ol 25 personoj, inter ili 7 poŝtoficistoj. Gvidanto estas S-ro Frommelt el Gommern. La komunumestro afable disponigis lernejan ĉambron en la nova urbdomo.

München. La 14an kaj 15an de Okt. okazis en „Paulanerbräu" kunveno de „Bavara Ligo" kaj U. E. A. (vidu la specialan raporton). En hotelo „Reichshof" komenciĝis nova kurso.

Nürnberg. La „Laborista Grupo" aranĝis la 26an de Sept. propagandan vesperon, en kiu la tiea verkistino S-ino Dro Eisner parolis pri „Esperanto und Arbeiterschaft". Sekve de tio komenciĝis du novaj kursoj.

Posen. S-ro vicepiskopo Becker el Schrimm faris sukcesplenan propagandan paroladon pri „Intern. Katol. Unuiĝo Esp." — Komenciĝis kurso kun pli ol 60 partoprenantoj.

Potsdam. La 5an de Nov. la konsilantaro de G. E. A. kunvenos en „Hotel Stadt Königsberg". Okaze de tiu en la sama hotelo propaganda vespero estos aranĝata. Interalie parolos S-roj Prof. Dro A. Schmidt el Potsdam kaj Dro E. Kliemke el Berlin. Ĉar la ĉefurbestro de Potsdam kaj multaj eminentaj tieaj personoj tre interesiĝas pri nia afero, ĉiuj grupoj kaj samideanoj el la proksimeco estas petataj partopreni. — Kiel estis anoncite en la antaŭa numero de tiu ĉi gazeto, la kurso por la ĉi-tieaj bontemplanoj estis malfermata en „Eisenbahn-Hotel". Multe da personoj ĉeestis. Samideano S-ro Neye entuziasme paroladis pri „Esperanto kaj la Bontemplanoj". 14 gesinjoroj nun partoprenas la kurson. Al ĉiuj gesamideanoj sendintaj kartsalutojn, la „Esperanta Grupo Potsdam" dankas korege pro la afabla plenumo de sia peto!

Prien. Sekve de fervoraj artikoloj en „Priener Zeitung" baldaŭ komenciĝos kurso por komencantoj.

Reichenau i. Sa. La du tieaj esperantaj societoj decidis komune labori por propagando kaj gravaj aranĝoj. — Komenciĝis nova kurso de „Esperanta Grupo" gvidata de S-ro R. Bartel. — „Klubo Verda Stelo" ankaŭ aranĝis novan kurson, kiun gvidas S-ro W. Kraus.

St. Ingbert. En la salonego de „Harmonie" okazis la unua tiea Esperanto-festo. Inter la multnombraj gastoj estis ankaŭ samideanoj el Kaiserslautern, Jägersburg, Rohrbach kaj Zweibrücken. Post esperanta prologo, parolata de F-ino Reichrath, S-ro A. Omlor salutis la ĉeestantojn. La oratoro de l' festo estis S-ro Fassbender el Jägersburg. Deklamoj, teatraĵoj kaj kantoj kunigis la partoprenantojn ĝis malfrua horo. La festo vekis multan intereson pri nia afero.

Schleswig. La estraro de la grupo nun konsistas el S-ro tribunala sekretario Holtorf (prez.); F-ino Nickels (sekr.); S-ro Petersen (kas.). Kunvenoj estas ĉiuvendrede en la seminario. Nova kurso komenciĝos en Novembro.

Schweidnitz. La 10an de Sept. tie okazis kunveno de la Sileziaj Esperantistoj. (Vidu la specialan raporton.) — La 20an de Sept. S-ro Rittner faris propagandan paroladon en komerca unuiĝo de Striegau. — Komenciĝis nova kurso, gvidata de la grupestro S-ro Schulz.

Spandau. La 15an de Okt. okazis propaganda vespero aranĝita de „Brandenburga-Pomera Esp.-Ligo" en restoracio „Havelterrasse"; sekve de tio nova kurso komenciĝis la 25an.

Stettin. Grupo „Espero" aranĝis kurson, gvidatan de S-ro Dro Davidsohn.

Straubing. Fondiĝis „Esperanta Grupo Straŭbinga", kiu aliĝis al G. E. A. kaj al „Bavara Ligo". La grupo havas ĝis nun 28 anojn. Komenciĝos nova kurso.

Weimar. La 9an de Okt. S-ro supera telegrafasistanto Hippel, lerta propagandisto de la tiea grupo, parolis pri Esperanto. La multaj vizitantoj sekvis la paroladon kun vigla intereso. Per esperantaj kantoj finiĝis la kunveno. — La 13an de Okt. komenciĝis nova kurso, gvidata de S-ro Hans Müller.

Weinböhla. Komenciĝis nova kurso, gvidata de S-ro Sohrmann.

Wiesbaden. Dum la lasta ĝenerala kunveno nova estraro estis elektata, S-roj L. Istel (1a prez.); Otto Gehrke (2a prez.); Dro J. Hanau (sekr.). Kunvenoj okazas ĉiuĵaŭde vespere je la 8½ en „Beethoven Konservatorio", Louisenstr. 3. — La 26an de Sept. S-ro Dro J. Hanau faris propagandan paroladon pri „Esperanto und seine Bedeutung als Welthilfssprache", la 3an de Okt. li malfermis kurson.

Worms. S-ro Dro K. Briegleb dum la grupkunveno interese raportis pri la Sepa. — Komenciĝis nova kurso.

Zittau. Fondiĝis nova grupo „Societo Esperanto". La estraro estas jena: S-roj H. Schmidt (prez.); O. König (sekr.); W. Bräuer (kas.). La 13an de Okt. komenciĝis nova kurso kun 20 partoprenantoj. *H. K.*

Gazetaro.

Kun ĝojo ni povas konstati, ke ne nur la germanaj, sed ankaŭ la germanlingvaj gazetoj de Svisujo pli kaj pli interesiĝas pri nia afero kaj aperigas artikolojn pri la esperanta movado. Kaj tio okazas, kvankam „certaj amikoj" provas kredigas, ke en Svisujo, precipe en la germanlingva parto, Esperanto estas mortinta, kaj kvankam unu el tiuj „amikoj" iufoje fanfaronis en Basel'a gazeto, ke la ĵurnaloj estas ĝenataj per artikoloj pri la malnova Esperanto. Sed ŝajnas, ke la svisaj gazetoj mem ne sentas sin ĝenataj, kaj ke ili tute ne estas konvinkitaj pri la fanfaronaj mortanoncoj de niaj „amikoj". Jam en antaŭaj numeroj ni povis tion pruvi per menciado de artikoloj, kaj jen kelkaj novaj pruvoj.

„*Schweizerische Bürgerzeitung*", Zürich (1. 10. kaj 12. 10.) enhavas du sufiĉe longajn artikolojn. La unua raportas detale pri la Sepa en Antwerpen, kaj la alia estas titolita: „Kelkaj vortoj pri la mondlingvo" de Prof. Dro A. Forel el Zürich. La eldiroj de tiu ĉi fama scienculo pri la internacia lingvo kaj pri Esperanto estas treege interesaj kaj gravaj por ni, ĉar ili plene alkonformiĝas al la ideoj kaj opinioj de la esperantistaro. En „La Instruanto" ni publikigos la plenan tekston de la artikolo.

„*Tessiner Zeitung*", Locarno (5. 8.) publikigis amuzan rakonton, kiu el la angla originalo per Esperanto estas tradukita germanen. Mallonga antaŭrimarko atentigas la legantojn pri tiu ĉi eksperimento.

„*Schweizerische Sänger-Zeitung*", Zürich (No. 9 1911) priparolas la taŭgecon de Esperanto kiel lingvo de la muziko. Ĝi atentigas pri tio, ke la angloj volonte tradukas siajn popolkantojn esperanten, ĉar la angla lingvo ne sufiĉe bone plenumas la postulojn de la muzika gusto.

„*Baseler Nachrichten*", Basel (15. 9.) raportas pri la ĝenerala kunveno de la Svisa Esperanto-Unuiĝo, en kiu partoprenis 80 personoj. —

Bedaŭrinde ni nur antaŭ nelonge ricevis la aŭgustan kajeron de „*Akademische Rundschau*", tiel ke ni nur hodiaŭ povas raporti pri la bonega propaganda artikolo, kiun verkis por tiu kajero nia samideano Fr. Fleck el München (siatempe Paris). La aŭtoro speciale pritraktas detale la utilon kaj la servojn de U. E. A. precipe por la studentoj.

En „*Augsburger Postzeitung*" (12. 9.) troviĝas tute ridinda kritiko pri la vortfarado en Esperanto. La koncerna artikolo estas recenzo pri la esperanta vortaro de Schlaf. Unuavide oni rimarkas, ke la recenzisto estas aŭ laiko rilate al lingvaj demandoj aŭ — — ke li estas „amiko", kiu intence volas senkreditigi nian lingvon. Ni volas suspekti neniun, sed la subskribo „Hgg" faras nin pensemaj! La ekzemploj, kiujn tiu sinjoro donas pri la vortfarado, estas ĝuste dirite — malsaĝaĵoj. Li ankaŭ asertas, ke la germanoj formas kaj uzas la esperantajn vortojn laŭ la reguloj de sia lingvo, kaj ke la francoj kaj aliaj nacianoj faras la samon rilate al siaj lingvoj, tiel ke ne komprenas unu la alian en Esperanto. Plue li diras, ke per la tradukoj en Esperanto naskiĝas lingvaj formoj, kiujn oni en Germanujo nomas „Kalaŭer" t. e. intence faritaj, ridindaj vortfaraĵoj por ŝercgazetoj.

Nu, nia samideano Schmalzl el Augsburg donis en la sama gazeto (21. 9.) la konvenan respondon al la supre citita kritiko. Per trafaj argumentoj li facile kontraŭdiras ĉiujn malĝustajn asertojn de la recenzisto. — Rimarkinde estas, ke en la sama numero unu esperantisto „Tranquilo" tute konsentas pri la kritiko kaj samtempe laŭdas la vortaron de Ido. Fanfarone li diras, ke Ido, kiam ĝi komencis reformi, devis purigi lingvan Aŭgias-stalon! Kaj tiu sinjoro „Tranquilo" nomas sin esperantisto? Hm, hm! Ĉu li ne pli vere estas bona amiko de la recenzinto? —

Propagandaj artikoloj pri Esperanto kaj raportoj pri nia movado aperis interalie en la jenaj gazetoj: *Danziger Zeitung*, Danzig (28. 9.); *Oberschlesischer Wanderer*, Gleiwitz (16. 9.); *Grazer Tagespost*, Graz (15. 9.); *Neumärkische Zeitung*, Landsberg a.W. (19. 9.); *Kasseler Allgemeine Zeitung* (19. 9.) kaj *Kasseler Tageblatt*, Kassel (20. kaj 27. 9); *Lübecker General-Anzeiger*, Lübeck (5. 10.); *Neue Badische Landeszeitung*, Mannheim (28. 9.); *Bohemia*, Prag (24. 9.); *Regensburger Anzeiger*, Regensburg (18. 9.).

Neumarkter Tageblatt, Neumarkt (Silezujo), en sia numero de la 28. 9. enhavas artikolon en Esperanto pri la Higiena Ekspozicio en Dresden, ĉerpitan el nia ĵurnalo. *Argus.*

Internationale Esperanto-Bewegung.

Zu den vielen Erfolgen, die wir dem „Sepa“ verdanken, ist gewiss auch die Wiedergewinnung des Herrn Wawrinsky, des Vorsitzenden der Guttempler, für Esperanto zu rechnen. Herr Wawrinsky hatte sich zuerst für Esperanto interessiert, nachher für Ido, ohne selbst eine dieser Sprachen zu kennen. Er hatte den Versicherungen des Herrn Ahlberg-Stockholm Glauben geschenkt, dass Esperanto aufgehört hätte zu existieren und Ido überall Erfolg hätte. Bei seiner jetzigen Anwesenheit in Antwerpen, während des Sepa, hatte er aber Gelegenheit, sich von dem recht kräftigen und gesunden Leben des totgesagten Esperanto zu überzeugen, wie das jeder kann, der nicht, wie einige Fanatiker des unfehlbaren Ido, mit verbundenen Augen in der Welt herumläuft. Seine in Antwerpen gewonnenen Eindrücke gibt er in einem an die Redaktion der Zeitung *Aftentidigen* in Stockholm gerichteten Briefe in beredten Worten kund. Er schreibt u. a.: „Dass es alles Esperantisten sind, die den Diskussionen zuhören, und die auf den Strassen, den fünfzackigen Esperantostern tragend, sich begegnen, davon kann man sich leicht überzeugen, denn allenthalben hört man fast soviel Esperanto wie Französisch und Flandrisch reden und in den Esperantohotels und von den Esperantogruppen auf den Strassen hört man fast nur Esperanto. Freilich ist bisweilen die Esperantozunge noch nicht so geläufig wie die Mutterzunge, aber einer Schwierigkeit in der Verständigung begegnet man niemals.“ Er geht dann näher auf die Darbietungen in Esperanto ein, in denen er die volle Verständigungsmöglichkeit zugibt, und kommt zu dem Schluss: „Dass es auch für den Zweifler nicht möglich ist, in Abrede zu stellen, dass die Frage einer Weltsprache in der Praxis heute schon zur Zufriedenheit gelöst ist.“ — Dass dieser Abfall einer der ihrigen die Idisten, und vor allem Herrn Ahlberg, in Harnisch gebracht hat, kann nicht wundernehmen. Mit Recht klagt der letztere, dass man sich bis jetzt nur mit Verbesserungen und weniger mit dem Werben der Massen abgegeben habe, und er schlägt vor, in Zukunft zu versuchen, die Regierungen zu gewinnen. In Schweden will er jedenfalls mit der bisherigen Taktik der Idoleitung brechen, selbst wenn er sich damit in Widerspruch mit Herrn Couturat setzt.

Auch von der TEKA ist wieder etwas Erfreuliches zu berichten. Am 10. 9. versammelten sich in Biel eine Anzahl von Mitgliedern des Esperantovereins der Schweizer Aerzte, um die Gründung des Vereins in offizieller Form zu begehen. Zum Vorsitzenden wurde Dr. Christen (Bern) und zum Sekretär Dr. Uhlmann (Küssnacht) gewählt, und dem um Esperanto so verdienten Prof. Dr. A. Förster wurde die Ehrenmitgliedschaft im Verein verliehen. Die *Schweizer Rundschau für Medicin* berichtet sehr ausführlich über die Gründung.

Am 27. 8. empfing der französische Konsul in Kent einen Brief vom Esperantoverein „Unua Kongreso“ aus Boulogne sur mer. Es war der erste Esperantobrief, der mit der Flugpost befördert wurde. Der Inhalt des Briefes nimmt denn auch hierauf Bezug und macht auf die Wichtigkeit des Esperanto für die Flieger und überhaupt für den ganzen Luftverkehr aufmerksam.

Der „Ordeno internacia por etiko kaj kulturo“, welcher schon lange in den *Dokumenten des Fortschritts* viele Artikel über Esperanto brachte, hat unsere Sprache nun auch in seinen Grundsätzen aufgenommen und beabsichtigt, seine Zeitschrift demnächst auch in Esperanto herauszugeben; ebenso will er einen epochemachenden Artikel von Professor Dr. Forel in Esperanto erscheinen lassen. Die Gesellschaft hat schon ein Centra Oficejo für Esperanto in Küssnacht; Präsident ist Dr. Fr. Uhlmann daselbst, Sekretär A. Thonney in Lausanne, Avenue Bergière 18a. Hoffentlich wird dieser ausserordentlich wichtigen Errungenschaft für unsere Sprache nun auch eine kräftige Unterstützung aus den Reihen der Esperantisten zuteil werden.

Europa.

Grossbritannien. In London fand Ende September eine Versammlung des Londoner Esperantoklubs statt, an welcher der Lord-Mayor teilnahm und sich in längerer Rede über seine Eindrücke äusserte, die er auf seiner Bereisung des Kontinents von der Esperantobewegung empfangen hat. Auch dieses Mal gibt er dem Gedanken Ausdruck, dass der Eifer der Esperantisten der Sprache so schnell zur Verbreitung verholfen habe, und dass, wenn dieser Eifer nicht nachlasse, die gute Sache jedenfalls zum endlichen vollen Siege führen würde. — Es wurde der Vorschlag gemacht, Esperantounterricht in „Clarks College“ einzuführen, und in der wöchentlich erscheinenden *College-Zeitung* Artikel über Esperanto aufzunehmen, die in erster Linie Interesse für Handelsschüler haben. — In London hat jetzt S-ro Parrish aus Los Angeles mit seinen Vorträgen begonnen und gute Erfolge zu verzeichnen. Auch in anderen Städten Englands hielt S-ro Parrish seinen Vortrag über Kalifornien. — Einen grossen Verlust haben die englischen Esperantisten gehabt, da S-ro George Henderson ihnen durch den Tod entrissen wurde. Obgleich er selbst zwei Sprachprojekte entworfen hatte, war er doch ein starker Verteidiger von Esperanto geworden, da er das Uebergewicht dieses Projektes sofort erfasst hatte. Er gab das erste englische Esperantoflugblatt heraus und verbreitete Esperanto in jeder ihm möglichen Weise.

Italien. In Genua wurde eine Katolika Esperanto-Unuiĝo gegründet, desgleichen auch eine Antiklerika Esperanto-Grupo, der 215 Mitglieder beitraten. Auf dem in Genua tagenden 2. Italienischen Esperantokongress beschloss man nach dem Vorschlag der Genovaner Esperantogruppe, eine gemeinschaftliche Vereinigung zu gründen für Ausgabe und Verkauf von Esperantobüchern, Errichtung von Oficejoj u. a. Prof. Colonnese machte den genialen Vorschlag, in den Elementarschulen den Esperantounterricht durch Ausflüge, Spiele und ähnliches zu erteilen, was allgemeinen Anklang fand. — Von ganz entgegengesetzten Anschauungen, als wie sie unsere Alldeutschen haben, scheint man in Italien auszugehen, da man dort vorschlug, dass die „Societo Dante Alighiero“ Esperanto als Hilfsmittel anwenden solle, um die italienische Sprache zu verbreiten.

S-ro Mengozzi wies auf den grossen Nutzen des Esperanto hin für statistische Zwecke und für den Austausch der Gedanken hierüber unter den verschiedenen Staaten.

Niederlande. In Gouda nahmen viele Soldaten der Garnison an einem Esperantokursus teil, den S-ro Lafeber hielt. In *Het Volk*, der sozialdemokratischen Tageszeitung der Niederlande, erschien ein sehr günstiger Artikel über Esperanto.

Oesterreich-Ungarn. In Wien empfing der Lord-Mayor von London bei seinem dortigen Besuch auch eine Deputation der Wiener Esperantisten, die aus dem Präsidenten des Deutsch-Oesterreichischen Esperantistenverbandes, Dr. Werber, dem Präsidium des Wiener Esperantistenvereins, Oberingenieur Hartwig, dem Verbandssekretär Prof. Glück, dem Vizepräs. Dr. Sós, dem Redakteur Schade und dem Statthalteringenieur Back bestand. Die Deputation dankte dem Lord-Mayor für seine Förderung und vielfache Unterstützung der Esperantobewegung. In seiner Antwort bemerkte Seine Lordschaft, dass er schon vor 4 Jahren, bei dem Empfang der Esperantisten in Guild-Hall, seine Bewunderung für diese von ihm freudigst begrüsste Weltbewegung ausgesprochen habe. Er schloss mit den aufmunternden Worten: „Die Esperantisten mögen auch weiterhin mit gleicher Beharrlichkeit ihrem Ziele zustreben und der Erfolg, der nicht von der Anzahl der Anhänger, sondern von dem Wert der Idee abhängig sei, könne nicht ausbleiben; denn ein amerikanischer Dichter sage: Der Verstand ist nicht bei der grossen Menge, sondern im Anfang nur bei wenigen, und diese wenigen können bald die Mehrheit werden.' Der Lord-Mayor bedauerte, dass ihm sein kurzer Aufenthalt nicht gestatte, die Esperantisten in ihrem Heim aufzusuchen. — In Prag fand in dem schwarzdrapierten und mit dem umflorten Bilde des Verstorbenen geschmückten Saale des Deutschen Esperantovereins die Trauerfeier für den so früh den Prager Samideanoj und der ganzen Esperantistaro durch den unerbittlichen Tod entrissenen Prof. Dr. Lederer statt. Dr. Bischitzky hielt die Gedächtnisrede, in der er besonders dankend hervorhob, dass der Direktor der Prager Handelsschule, Regierungsrat Ried, und der Direktor des Mädchen-Lyzeums, Bardachzi, durch die Einführung des Esperantounterrichts in ihren Schulen den Verstorbenen in seiner Arbeit so eifrig unterstützt hätten. Von unserem Meister war ein Beileidsschreiben eingetroffen. Man beschloss, einen Prof.-Lederer-Fonds zu gründen, zu dem schon erhebliche Summen gezeichnet wurden. — In Triest schloss der Vorsitzende der dortigen „Rondo Esperanta" den 2. Kursus mit einem Feste, an dem 300 Personen teilnahmen. — Im Juli lag im Hafen von Triest ein englisches Geschwader; eines Tages benachrichtigte der Vorsteher der Station für drahtlose Telegraphie des Admiralsschiffes die dortige Gruppe, dass er sie als samideano besuchen wolle. Er kam in die Versammlung und freute sich, feststellen zu können, dass man sich sehr wohl auch mit Ausländern in Esperanto verständigen kann; es war nämlich das erstemal, dass er mit Nichtengländern sprach. Er war viel mit den Esperantisten zusammen, und als sie eines Tages zum Admiralsschiff wollten, um dies zu besichtigen, begegneten sie zufällig zwei Esperantisten, von denen der eine S-ro Jean Borel (fondinto de G. E.) war. — In Bad-Kamnitz fand Ende Juli eine Tagung der Gruppen Kamnitz, B.-Leipa, Heida, Pihl, Steinschönau, Ulrichstal, Obergrund und Bodenbach statt, in welcher die Propagandatätigkeit besprochen und ferner beschlossen wurde, wie bei den Stenographen regelmässig graduierte Bestschreiben stattfinden zu lassen und dafür Prämien zu stiften. — In Budapest stellte auf dem jährlich stattfindenden Frühlingsmarkt ein Buchhändler Esperantobücher aus und verteilte unentgeltlich Esperantoflugblätter, mit gutem Erfolg. — In einer Realschule in Budapest lernen nicht allein die Schüler Esperanto, sondern mit ihnen auch ein Gymnasialprofessor. — Auch in Debreczen wird auf Gymnasium und Handelsschule eifrig Esperanto getrieben. In der Landesversammlung der Sozialisten beschloss man ebenfalls, für die Verbreitung von Esperanto Sorge zu tragen. — In Eger machte S-ro Marich grosse Propaganda in Studentenkreisen, wo er starken Anklang fand. Auch in Szepesváralja, Zombor, Mezötur, Karŝez ist die Esperantobewegung stark in die Studentenschaft eingedrungen.

Russland. Petersburg. Der Landesverrat des Vorsitzenden der Ruslanda Esperantista Ligo hat in der Tat die Regierung veranlasst, die Liga aufzulösen. Doch sind die russischen Esperantisten eifrig dabei, aufklärend dahin zu wirken, dass doch die Benutzung einer Sprache von irgendeinem zu bösen Zwecken nicht dahin führen dürfe, nun auch allen anderen, welche diese Sprache sprechen, solches zu verbieten. Sie hoffen deswegen auch, dass die Verfügung bald wieder aufgehoben wird. Im übrigen hat die genannte Liga, wie in einem längeren Artikel der Nr. 9/10 der „Ondo de Esperanto" ausgeführt wird, nichts mit der allgemeinen russischen Esperantobewegung zu tun. Sie war lediglich eine private Gründung des Hauptmanns Postnikov, zum Zwecke seiner unlauteren Machenschaften. Von vielen russischen Gruppen, besonders von der Moskauer, wurde die Liga von Anfang an mit Misstrauen betrachtet. — In Moskau hatten die Esperantisten den Besuch vom Präsidenten der U. E. A., S-ro Bolingbroke-Mudie, der dort bei der Besichtigung der Sehenswürdigkeiten stets von Esperantisten geführt wurde. Gemeinsam wurden auch die „Paseraj montoj" besucht. Dieses, sowie auch die zahlreich bei der Verabschiedung auf dem Bahnhof erschienenen Esperantisten machten grosse Propaganda. — In Kronstadt bringt die bedeutende Zeitung *Kotlin*, welche hauptsächlich in Marinekreisen gelesen wird, jeden Sonntag Esperantoartikel. So brachte sie einen langen Artikel „Esperanto im Auslande und bei uns". — In Nishnij Nowgorod wurde der dortige Esperantoklub von 50 Personen gebeten, einen Kursus abzuhalten. — In Kursk hielt der Reserveoffizier S-ro Staroselskij im 173. Regiment vor den Offizieren einen Vortrag über Esperanto; viele wünschten die Sprache zu erlernen. Auch vor den Unteroffizieren wurde der Vortrag wiederholt. — In Balaklawa wurde eine Esperantogruppe gegründet. Der Vorsitzende berichtete über die Esperantobewegung in Russland, ein Kursus wurde eröffnet. — In Rejitza wurde vor 150 Personen ein Propagandavortrag gehalten. — In Kovno empfahl der Vorstand des „Roten Kreuzes" durch ein spezielles Rundschreiben seinen Mitgliedern, an Esperantokursen teilzunehmen und dort eine Esperantoabteilung zu gründen. — In Tiflis fing die sehr verbreitete

armenische Tageszeitung *Horizon* an, Artikel über Esperanto erscheinen zu lassen. Fünf solche Artikel sind bereits erschienen; der Verfasser ist Mitglied der Esperantista ĵurnalista grupo. — Im September begann in der Kaŭkaza Esperantista Societo ein Kursus; die Teilnehmer zahlen einen Rubel, wofür sie zugleich auch Mitglied der Gesellschaft werden. — Ganz so schlimm scheint nach alledem das Verbot der Regierung auf die Verbreitung des Esperanto in Russland nicht zu wirken.

Rumänien. In Bukarest machte die Rumana Esperantista Societo einen Ausflug nach dem benachbarten Rusĉuk, an welchem 250 Personen teilnahmen. Der Erfolg dieser Exkursion war ein grosser. Der Bürgermeister empfing nicht allein die Esperantisten, sondern nahm auch an allen Veranstaltungen persönlich teil und hielt derartig günstige Ansprachen über die Sprache, wie sie ein wirklicher Esperantist nicht besser hätte halten können. — In Ploeŝti wurde in einer Schule ein Esperantokursus gegeben, an dem eine zahlreiche Beteiligung war.

Serbien. Im Badeort Koviljatza hielt Frau Djuricheva einen öffentlichen Vortrag im Hotel „Podrinje", zu dem sich ca. 300 Zuhörer einfanden. Viele Badegäste drangen darauf, dass sofort ein Kursus eröffnet werde, damit sie ihre Badezeit noch ausnutzen könnten, um die Sprache zu erlernen. Viele hatten überhaupt bei diesem Vortrage zum ersten Male etwas über Esperanto gehört, andere wieder waren vorher ganz falsch über unsere Sprache unterrichtet.

Spanien. Zu den Ländern, in denen Esperanto auf den Schulen offiziell zugelassen ist, gehört nun auch das Land des Cid. Laut Königlichen Dekrets ist der Esperantounterricht nach vorheriger Prüfung des Ministeriums für den öffentlichen Unterricht zugelassen in allen höheren Schulen, in den gewöhnlichen und höheren Handelsschulen, in den Universitäten und in den Ausbildungsstätten für Lehrer. Von einer obligatorischen Einführung wird zurzeit noch abgesehen, da man, wenn man auch die grossen Vorteile der Sprache anerkennt, doch noch nicht den Zeitpunkt dafür gekommen hält. — In Barcelona wurden die Kurse im Mai feierlich mit Reden, Gesang und Tanz eröffnet; es fanden während des Sommers eine Reihe gutbesuchter Kurse statt. — Auf der Technischen Hochschule zu Cadiz hält der Präsident der dortigen Gruppe mit Genehmigung des Direktors Esperanto-Vorlesungen. 15 Studenten erklärten sich bereit, an diesen teilzunehmen und das Esperanto gründlich zu studieren. — In Gerona veranstaltete man einen Literatur- und Musikabend, auf dem die Delegierten von ihrer Reise zum „Sepa" und von diesem berichteten. — In Sevilla, wo eine Spanisch-Amerikanische Ausstellung stattfinden wird, plant man auch eine Esperantoausstellung damit zu verbinden, falls der nötige Raum unentgeltlich dazu zur Verfügung gestellt wird.

Amerika.

In Washington fand Mitte September ein Propagandaabend statt, an dem 150 Personen teilnahmen. Fraŭlino Hoffmann berichtete in Esperanto über den „Sepa" und Fraŭlino Stone, eine Blinde, übersetzte ins Englische. In der Kongressstadt des „Sesa" macht Esperanto überhaupt grosse Fortschritte. Man gründete vor 6 Wochen einen Memorial-Esperanto-Klubo, der jetzt schon aus 3 Klassen besteht, die 4. muss bald eröffnet werden. In der Massachusetts Aven. hielt S-ro Schubert, der Vorsitzende der U.-S.-Esperanto-Asocio, auf Einladung einen Vortrag über die Weltsprachenidee, dem eine Ansprache von Major Sherman folgte. Das Resultat war die Gründung eines recht lebenskräftigen Klubs. Das *Washington Journal*, eine deutsche Zeitung, brachte einen langen und sehr wohlwollenden Artikel über Esperanto. — In Santiago wurde ein Esperanto Sporta Klubo von S-ro Armanda Castillo gegründet. — In Aracajù in Brasilien bildete sich eine Damengruppe unter dem Namen „Samideaninaro". — Kurse wurden eröffnet in Rockeville, York, Aurora, Lewis, Amarillo, Elgin, Switzer, Leadville, San Francisco, Coquille u. a. — Schülerkurse wurden gestattet, zum Teil auch von den Direktoren und Lehrern begünstigt, in Rio de Janeiro in der Escola Normal und Lyceu, in Aracajù im Gymnasium 2 Kurse, an denen 50 Schüler teilnahmen, ebenso in der Schule „Cremio Escolar" und im „Collegio Sant Anna". — Auch in Südamerika fangen die Tageszeitungen immer allgemeiner an, sich für Esperanto zu interessieren und günstige Artikel über und in der Sprache zu bringen. Es ist natürlich nicht möglich, alle diese erfreulichen Zeichen der allmählichen, aber stetig fortschreitenden Bewegung zu bringen.

Dr. A.

Ein internationaler Gerichtshof für Privatklagen.

Unter diesem Titel hat der Handelsvertragsverein als Heft 7 seiner Handelspolitischen Flugschriften eine von Dr. jur. Hans Wehberg (Düsseldorf) verfasste Broschüre herausgegeben, in der auf den Seiten 31 und 32 die Schwierigkeiten behandelt werden, die einem internationalen Gerichtshof für Privatklagen aus der Sprachverschiedenheit erwachsen müssten. Man ersieht sofort aus den Ausführungen, dass sich der Verfasser wahrscheinlich noch nicht mit Esperanto befasst hat, da er sonst zweifellos über die Lösung der Frage nicht einen Augenblick im unklaren sein könnte. Doch lassen wir zunächst den Verfasser selbst zu Worte kommen. Er schreibt:

> „Die Zusammensetzung der Senate am internationalen Gerichtshofe wird weiterhin dadurch keine einfache werden, dass die sogenannte Sprachenfrage eine besondere Regelung erfordern wird. Man denke sich, dass ein Japaner vor dem internationalen Gerichtshofe gegen den chinesischen Staat klagen wird. Nehmen wir weiter an, dass die Schiedsrichter wohl die französische und englische, aber weder die japanische oder chinesische Sprache beherrschen und dass in dem Prozesse die Auslegung japanischer und chinesischer Urkunden erforderlich sein wird. Wird man in einem solchen Falle das Schiedsgericht nicht für unfähig halten müssen? Man sieht, dass die Sprachenfrage äusserst kompliziert ist. In den bisherigen Prozessen vor dem Haager Hofe sind bereits zahlreiche Prozessverzögerungen und sonstige Unzuträglichkeiten durch diese Frage entstanden. War doch in dem Orinokoprozesse, in

dem die Amerikaner in englischer Sprache plädierten, der eine Schiedsrichter Beernaert der englischen Sprache nicht mächtig, so dass ihm alle Reden ins Französische übersetzt werden mussten. Mir scheint es daher wohl nötig, dass eine Art beweglicher Senate geschaffen wird, die je nach der Staatsangehörigkeit der Parteien wechseln. Denn es wird vielfach nicht angehen, die Urkunden und die Plädoyers übersetzen zu lassen. Dadurch entstehen nicht nur viel höhere Kosten, sondern es ist auch zu berücksichtigen, dass eine Uebersetzung niemals das Original ersetzen kann.

In engem Zusammenhange mit dem zuletzt behandelten Punkte steht die Frage, welcher Sprache sich die Rechtsanwälte in den einzelnen Prozessen bedienen sollen. Auch hier muss die Auswahl sehr gross sein, dass jede Partei einen geeigneten Rechtsanwalt, der das entsprechende Sprachensystem beherrscht, finden kann.

Ebenfalls müsste das Sekretariat aus einer grossen Anzahl entsprechender Personen, die die verschiedenen Sprachen verstehen, zusammengesetzt sein. Denn es wird bei den zahlreichen Privatprozessen nicht möglich sein, für die einzelnen Fälle Gesandtschaftssekretäre, wie das bisher vor dem Haager Hofe üblich war, zu erhalten. Man sage betreffs der Sprachenfrage nicht, diese sei nicht so schwierig, da die bisherigen Prozesse im Haag trotz der durch die Sprachenfrage verursachten Verzögerungen im wesentlichen in befriedigender Weise gelöst worden seien. Dieser Vergleich ist ganz unzulässig. Bei dem Haager Schiedshof wird jedes Richterkollegium unter vorheriger Berücksichtigung der im Prozesse nötigen Sprachkenntnisse gewählt. Wenn nun sogar bei der ausdrücklichen Berücksichtigung der Sprachenfrage durch die Parteien und der gerade mit Bezug hierauf erfolgenden Wahl des Tribunals immerfort Schwierigkeiten entstanden sind — bei neun bisher erledigten Streitigkeiten kamen in fünf Prozessen infolge der Sprachenfrage Unzuträglichkeiten vor —, wieviel mehr wird erst bei einer Art ständiger Zusammensetzung der Kammer, auf die die Parteien keinerlei Einfluss haben, manche Differenz zu befürchten sein!"

Spielend könnten diese Schwierigkeiten durch Esperanto beseitigt werden. Gehen wir zunächst den weitesten Schritt. Nehmen wir an, dass Esperanto bereits soweit eingedrungen ist, dass internationale Verträge aller Art ganz selbstverständlich in Esperanto abgefasst werden, dass es als notwendiges Element der Bildung betrachtet wird, Esperanto zu sprechen, so dass Richter und Rechtsanwälte und die Beamten des Sekretariats Esperanto beherrschen, so gibt es keinerlei Schwierigkeiten mehr.

Aber wir brauchen diesen Gedankenflug in die hoffentlich nicht zu ferne Zukunft gar nicht zu machen. Nehmen wir an, dass schon heute ein internationaler Gerichtshof errichtet werden soll. Was ist alsdann erforderlich und leicht durchführbar? — Zunächst ist bereits heute eine genügende Anzahl esperantokundiger Personen vorhanden, die vor einem solchen Gerichtshof als Schiedsrichter fungieren können. Da aber die Sprache äusserst leicht erlernbar ist, so würde sich bei Errichtung eines solchen Gerichtshofes recht bald die benötigte Zahl esperantokundiger Richter, Anwälte, Sekretäre finden. Es bliebe also nur die Aufgabe, die erforderliche Urkunde ins Esperanto zu übersetzen. Jeder, der sich eingehender gerade mit dieser Frage befasst hat, weiss — der interessante Versuch des Excelsior hat die Theorie glänzend bestätigt —, dass sich keine zweite Sprache so eignet, die feinsten Gedankennuancen eines Originals wiederzugeben, wie Esperanto. Der Grund hierfür ist ein doppelter. Einmal ist Esperanto durch die Prä- und Suffixe hierzu schon besonders geeignet, dann aber übersetzt der Landsmann aus seiner Muttersprache ins Esperanto, während Uebersetzungen (z. B. von Shakespeare ins Deutsche) zumeist nicht Landsleute, sondern Angehörige einer fremden Nation bewirken.

Es wäre daher mit Freuden zu begrüssen, wenn einmal Geschäftsleute aus verschiedenen Ländern, die in einen Streit verwickelt sind, den Versuch machen würden, ihn vor einem mit Esperantisten besetzten Schiedsgericht zum Austrag zu bringen.

Der Erfolg würde zweifellos ein so glänzender sein, dass das Beispiel bald Nachahmung finden würde.

K. . . .

Estu benata.*)

Hinda legendo laŭ Senkeviĉ.

Sur lago spegula dum nokto trankvila
Disfloris neĝ-blanka lotuso humila . . .
Kaj Kriŝna, potenca juĝanto ĉiela,
Rigardon direktis al floro plej bela.
Kaj ĝian belecon la dio admiris,
Ekspiris profunde kaj ĝeme eldiris:
„Mi pensis, ke homon plej bele mi faris.
Sed nun mi komprenas, ke mem mi eraris.
Jes, inter la homoj ekzistas nenio
Simila al tiu ĉi floro de l' dio! . . "
Kaj Kriŝna ordonis: „Lotuso floranta!
Fariĝu el vi virgulino vivanta!"
Ektremis facile sur lago la ondo,
Kaj sorĉan aperon ekvidis la mondo:
La bela lotuso de l' akvo sin ŝiris
Kaj, jam virgulino, al Kriŝna aliris . . .
La dio potenca je ravo ekĝemis,
Sed ĉarma kreaĵo nur ploris kaj tremis!
Mallaŭte al sia kreinto aliris

*) Kvankam ni ĝenerale ne kutimas publikigi versaĵojn (komparu: G. E. 1910, p. 98), ni tamen faras escepton en tiu ĉi okazo. Jen la kialo: La supre presita verko estas unu el la du premiitaj de la konkurso 19. kiun nia ĵurnalo proponis por la literatura konkursaro de la 7a Kongreso. (Vidu la specialan raporton pri la konkursoj en tiu ĉi numero.) Ĉar la verko estas vere modelstila poemo de konata esperantista verkisto, ni bonkonscie povas prezenti ĝin al niaj legantoj. Ĝi ankaŭ troviĝas en la nove eldonita „Plena Verkaro" de la sama aŭtoro (Komparu la bibliografian parton). *Red.*

La bela vivanta floreto kaj diris:
„Vi min enkorpigis, potenca sinjoro,
Sed restis en mi la animo de l' floro:
Mi timas la pluvojn, fulmtondrojn sonantajn,
Ventegojn, de l' suno radiojn brulantajn . . .
De nun min atendas senfina sufero, —
Ho, kie mi loĝos sur tiu ĉi tero?“ —
— Sur suproj de l' montoj mi vin ekloĝigos? —
„Ne, tie min neĝoj kaj frostoj mortigos!“
— Sur fundo de l' lago por vi mi konstruos
Palacon kristalan? — „Ne, tie ja bruos
Kaj rampos la monstroj diversaj, serpentoj“ . . .
— En stepoj senfinaj? — „Ne, tie la ventoj
Min blovos senĉese: mi timas, sinjoro!“
— Do kion mi faros kun vi, mia floro? —
Kaj Kriŝna mallevis la kapon, pensante;
La flor-virgulino atendis tremante . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

Sed jen ekoriĝis la akvo de l' lago,
Kaj en orient', antaŭsigno de l' tago,
Aperis la roza matena Aŭroro . . .
Ĝin gaje renkontis birdaro per ĥoro,
Kaj kordoj, sur konko de perlo streĉitaj,
Kaj vortoj de kanto jam estis aŭditaj . . .
Kaj Kriŝna vekiĝis tuj el meditado
Kaj diris: „Ĝi estas solena kantado
De mia Valmiki. Senzorga poeto
Salutas la venon de l' sun' al planeto.“
Valmiki al Kriŝna potenca rapidas . . .
Sed jen virgulinon-lotuson li vidas! . . .
Elglitis la konk' el la manoj: li ĉesis
Ludadi, la sunon brilantan forgesis,
Li haltis subite . . . formortis la vortoj . . .
Kaj staris li muta, senmova, sen fortoj . . .
„Valmiki! al mi pli proksime aliru!
Vekiĝu, Valmiki, — vekiĝu kaj diru!“
Lin Kriŝna ordonis kun gaja rideto.
. . . „Mi amas!“ eldiris kun ĝem' la poeto . . .
Kaj Kriŝna potenca, ĝojante sen fino,
Sin turnis tuj mem al la flor-virgulino:
„Ho, mia amata plej bela floreto, —
Ekloĝu de nun en la kor' de l' poeto!“
Kaj kiel la ondo de Ganges trankvila,
Brilanta, al tago somera simila,
Ŝi kelke da paŝoj antaŭen jam volis . . .
Sed haltis subite kaj treme parolis:
„Mi timas, ho, mia potenca sinjoro! . . .
Mi vidas profunde en tiu ĉi koro
Kaj neĝojn de montoj, kaj lagajn serpentojn,
Kaj fulmojn, kaj tondrojn, kaj stepojn, kaj ventojn!“
Sed Kriŝna rediris kun bona rideto:
„Ne timu la koron de mia poeto!“
Se tie la neĝon malvarman vi trovos,
Vi ĝin per la spiro varmega ekblovos;
Se estas la stepo, dezerto, malriĉo, —
Vi semos la florojn de l' vera feliĉo;
Se estos mallumo — vi estu radio
De l' suno brilanta, la lumo de l' dio!!
Kaj muta Valmiki profunde ekspiris,
La brakojn etendis, ekĝemis kaj diris:
„Ekloĝu en mi, mia floro amata,
Ekloĝu . . . kaj estu por ĉiam benata!“ . . .

V. N. Devjatnin.

Fonto de la vigla akvo.

En varmega tagmezo tri vojaĝantoj renkontiĝis sur la vojo apud pura malvarma fonto. Densaj sukaj arbetoj etendiĝis super la fonto kaj konservis ĝian freŝecon per siaj ombroj.

La akvo kolektiĝis tie en granda ŝtonvazo, el kie ĝi forkuris kiel helaj travideblaj fluetoj kaj surverŝis surskribon: „Estu simila al tiu ĉi fonto.“ La fluetoj kolektiĝis sur la grandpeca sablo kaj fluis en malgrandan rivereton, ĉiam pli kaj pli malproksimen sur la flora herbejo.

La vojaĝantoj kvietigis sian soifon, legis la surskribon kaj pripensis ĝian sencon.

— „Tio estas bona konsilo,“ diris unu el ili, evidente komercisto. Li havis sakon sur la ŝultro kaj en la larĝa zono montriĝis io envolvita; liaj fortikaj botoj estis kovritaj per dika tavolo da polvo. „La fonto fluas senĉese, ĝi fluas malproksimen, grandiĝas, akceptas akvon el aliaj fontoj, fariĝas granda rivero kaj kvazaŭ diras per sia ekzemplo: estu agema, neniam haltu kaj vi atingos la plenumon de viaj intencoj.“

Alia vojaĝanto, maljunulo kun libro en mano, balancis la kapon kaj diris:

— „Jen estas pli alta senco; tiu ĉi fonto estas preta por ĉiu, ĝi kvietigas la soifon de ĉiu pasanto, ĝi ne postulas dankon, kaj per tio ĝi diras al la homoj: Faru bonon pro amo al bono kaj ne serĉu rekompencon.“

La tria vojaĝanto nenion diris. Li estis belega blonda junulo, kiu unuafoje antaŭ nelonge disiĝis de sia patrino.

La aliaj demandis lin, kion li pensas? Li pripensis iom, ruĝiĝas kaj diris:

— „Al mi la fonto diras ion alian; tiu ĉi senhalta movado, tiu ĉi preteco kvietigi la soifon de ĉiu pasanto ne estus, se la akvo de tiu ĉi fonto estus malklara. Ĝia ĉefa valoro estas ĝia pureco kaj klareco. Nek pri la diligento, nek pri la grandanimeco parolas tiu ĉi surskribo. „Estu simila al tiu ĉi fonto“ signifas: konservu vian animon en tia pureco, por ke en ĝi rebrilu, kiel en tiu ĉi fonto, ĉiuj floroj de l' tero kaj ĉiuj radioj de l' ĉielo.“

Tradukis Sofio Motard.

 # Diversaj informoj

Komuniko de la Komisio por Ĝenerala Organizaĵo.

La Sepa Universala Kongreso de Esperanto akceptis gravajn proponojn por nia movado, kaj estas utile, ke ĉiu esperantisto estu precize informita pri ĝiaj decidoj. Per la starigo de *Rajtigitaj Delegitoj* por la venontaj kongresoj, laŭ la propono de Dro Zamenhof mem, ĝi donos specialan valoron al la laboroj de tiuj kongresoj, kaj ebligos al ĉiuj esperantistaj grupoj la partoprenon en tiuj laboroj. Per la starigo de *Administra Komitato* por la kondukado de la Centra Oficejo laŭ la proponoj de la *Internacia Konsilantaro*, al kiu la Kvina Kongreso komisiis tiun taskon, ĝi definitive oficialigis tiun oficejon kaj ebligas, ke ĉiuj esperantistaj grupoj partoprenu la subtenadon kaj funkciadon de la dirita Centra Oficejo.

Plue, la Sepa Kongreso starigis specialan komision, kies celo estas studadi kaj raporti dum la Oka Kongreso en Krakovo 1912 pri jenaj demandoj:

1e Ĝenerala organizaĵo por doni firman bazon al la oficialaj institucioj (Komitato de la Kongresoj, Lingva Komitato, Centra Oficejo), kaj por ilin subteni kaj interligi;

2e Unuiĝo de la naciaj Esperantistaj Societoj;

3e Amikaj kaj efikaj rilatoj inter la propagandaj, aplikaj kaj fakaj societoj, kiel ekz. U. E. A.

Tiu Komisio jam kunvenis en Antwerpen; ĝi decidis elekti Subkomision, kiu konsistas el S-roj Dro Mybs, von Frenckell kaj Dro Kandt, por ricevi ĉiujn proponojn pri tiu demando, ilin klasigi kaj raporti pri ili al la Komisio.

Ĉiu esperantista societo, grupo aŭ eĉ ĉiu privata esperantisto, kiu havas proponon aŭ projekton por prezenti pri tiuj ĉi demandoj, estas petata sendi ĝin, kiel eble plej baldaŭ, kaj almenaŭ antaŭ la 1a de Decembro 1911, al la sekretario de la Subkomisio, *Dro M. Kandt, Neuer Markt 8, Bromberg*, Germanujo.

Oni ankaŭ sendu malnovajn projektojn, gazetartikolojn kaj ĉiun uzeblan materialon.

Post esploro de ĉiuj proponoj kaj paperoj, la Subkomisio sendos sian raporton al la tuta Komisio.

Poste, tiu Komisio verkos ĝeneralan projekton publikigotan minimume tri monatojn antaŭ la Oka Kongreso, kaj prezentotan al tiu kongreso.

Ĉiujn dokumentojn pri tiu afero kaj la oficialajn protokolojn de la Sepa Kongreso, kiuj rilatas al ĝi, oni trovos en la No. 4 (37), 25a de Oktobro 1911, de Oficiala Gazeto.

En la nomo de la Komisio:

La Sekretario, *Dro M. Kandt.* — La Prezidanto, *Generalo Sebert.*

Parolada Vojaĝo de S-ro Privat.

Sinjoro Edmond Privat, nia konata esperanta oratoro, intencas vojaĝadi tra Eŭropo dum tiu ĉi vintro por fari literaturajn paroladojn en Esperanto. Ankaŭ li faros propagandajn paroladojn kun la helpo de lokaj esperantistoj, kiuj ilin tradukos nacilingven.

Por helpi la pagon de l' elspezoj li faros ankaŭ en la franca lingvo literaturajn paroladojn, kiuj pli facile atingus financan sukceson, kaj interesus por la vizito de S-ro Privat la kleran aŭ mondanan parton de la loĝantaro. Se la lokaj esperantistaj grupoj deziras ricevi la helpon de francaj kluboj en sia urbo por la organizo de tiaj paroladoj, ili devas tuj proponi la aferon al tiaj societoj antaŭ ol ĉiuj starigos sian vintran programon. Estus dezirinde, ke la lokaj grupoj profitu la viziton de S-ro Privat por fari kiel eble plej multe da propagando por Esperanto en sia urbo, per ekspozicio, gazetartikoloj, vizito al gravaj firmoj k. t. p.

Jena aŭ simila programo povus esti aranĝota:

Unua tago.

Posttagmeze: je la 5a aŭ 6a: franca parolado.
Vespere: esperanta parolado.

Dua tago.

Matene kaj posttagmeze: vizitoj k. t. p.
Vespere: propaganda publika parolado.

Ĉiuj lokaj grupoj, kiuj deziras inviti S-ron Privat tuj skribu, por peti pli detalajn informojn, al lia oficejo en: Ĝenevo, 19 Pont s'Arve.

Grava sciigo.

Kinematografaj fotografaĵoj pri la VIIa Int. Esp. Kongreso.

Dum la VIIa Kongreso la mondkonata firmo Gaumont, fabriko de filmoj kinematografaj, fotografis la diversajn festaranĝojn.

Feliĉe mi sukcesis ricevi ekzempleron de la filmo (longeco ĉirkaŭ 100 metroj), kiu bonege estas farita, kaj kiu montras interalie kelkafoje fotografaĵojn de nia kara Majstro. Malgrandan parton de la filmo oni jam prezentadis en Germanujo en „Gaumont Woche" No. 46, sed la pli granda parto ĝis nun nur estis montrata en Antwerpen.

Mi estas preta pruntedoni la rekomendindan filmon kontraŭ repago de miaj elspezoj al ĉiu samideano, por ke li ĝin povu prezentigi en sia grupo aŭ en la kinematografa teatro de sia urbo.

Tiamaniere ĉiu, kiu ne povis viziti Antwerpen, sen perdo da mono aŭ tempo povas rigardi kaj en spirito travivi la VIIan kongreson.

Samideanoj, kiuj deziras pruntepreni la filmon, afable sin tuj turnu al

Alfred Schöne, Hamburg 23, Jungmannstr. 11, Sekretario de Esperanto-Societo „Verda Stelo",
kaj de
„Loka unuiĝo de Hamburg - Altona'aj Esperantista grupoj".

Subtenu la „Deutsche Warte".

Per la Berlin'a ĉiutaga gazeto „Deutsche Warte" Esperanto faris grandan progreson en Germanujo, kaj la esperantiĝo de tiu ĉi gazeto estas nova epoko por nia movado en Germanujo. La fakto, ke granda ĉiutaga gazeto defendas nian aferon, faris impreson sur multaj dubemuloj. Tre grave ankaŭ estas, ke „Deutsche Warte" alportis Esperanton en ĉiujn rondojn. Ekzemple mi konas ĉi tie kelkajn suboficirojn, kiuj fariĝis fervoraj esperantistoj per „D. W." Ankaŭ mi mem estas gajnita por Esperanto per „D. W.", kaj la junula grupo, kiun mi fondis en mia urbo, ekestis per tiu gazeto.

La legaĵoj, kiujn „D. W." ĉiudimanĉe alportas, estas tre interesaj. Dum oni kutime devas havigi al si multajn librojn, por scii ĉiujn aferojn pri Esperanto, ekz. historio, statistiko, problemo de lingvo internacia, literaturo k. t. p., „D. W." sciigas nun pri ĉio koncernanta la esperantistojn, kaj ĝi raportas rapide pri la plej novaj okazintaĵoj en Esperantujo.

Ni esperu, ke „D. W." disvastiĝos ankaŭ plue. Al tio la esperantistoj nepre devas helpi per abono de tiu rekomendinda gazeto.

Ascan Lutteroth.

Pri senpagaj kursoj.

En la antaŭa numero de G. E. mi legis sub Germana Kroniko pri senpaga kurso en H.; mi certe scias, ke tio okazas publike. Eĉ se la grupo havas sufiĉe da mono por pagi la anoncojn kaj ĉambrojn por la instruado, tio tre malgrandigas la ŝatatecon de nia lingvo kaj malhelpas ties progreson en ĉirkaŭaj lokoj.

Laŭ mia opinio, ĉiu partoprenonto en kurso volonte pagos almenaŭ malgrandan kotizaĵon kaj se ne, li nur forrestu!

Mi nepre estas kontraŭulo de tia agadmaniero! Kompreneble mi ne protestas kontraŭ senpagaj kursoj al lernantoj aŭ aliaj personoj, se la instruo estas privata! Tiaj esceptoj ĉiam okazos kaj espereble ankoraŭ ofte okazu!

August Schilling,
prezidanto de „Esperanta grupo",
Reichenau (Saksujo).

Alvoko!

La estimataj samideanoj, en- kaj eksterlandaj, estas petataj demandi specimenojn kaj informojn de la firmoj J. B. Hermann, teksejo kaj R. Buhl, vendejo de kanarioj, ambaŭ en Hirschfelde i. S. Tiuj ĉi firmoj estas skeptikaj al nia movado, sed ili promesis enkonduki Esperanto-korespondadon post ricevo de esperantaj korespondaĵoj.

Rob. Pfennigwerth, Hirschfelde.

Parolado de S-ro Parrish.

En la nuna kaj antaŭa numeroj de G. E. estas multe raportite pri la sukcesplenaj paroladoj, kiujn S-ro Parrish el Los Angeles faris en multaj urboj, kun helpo de la esperantistaj grupoj, pri Kalifornio, la mirlando de Ameriko. Kiel oni scias, S-ro Parrish estas oficiale sendita de la Komerca Ĉambro de sia urbo al Eŭropo, por fari propagandon por Kalifornio. Sed samtempe li ankaŭ faras praktikan propagandon por Esperanto, ĉar li, nur sciante la anglan kaj esperantan lingvojn, en la neanglaj landoj faras siajn paroladojn nur en Esperanto kaj tuj tradukigas ilin per samideano en la koncernan nacian lingvon. Pro tio, kaj pro la belegaj lumbildoj, kiujn li kunhavas, mi rekomendas al la esperantistaj grupoj, interrilati kun S-ro Parrish kaj gajni lin por propaganda vespero. Liaj kondiĉoj estas modestaj, li nur postulas 50 M. (25 Sm.) por unu vespero. Lumbildan aparaton por elektra lumo li kunportas.

Li ankaŭ eldonis programon pri sia lumbilda parolado kun la listo de la 200 koloritaj lumbildoj, kiujn li montras. La 16-paĝa programo kostas po 100 ekz. 5 M. (2½ Sm.), kaj ĝia antaŭlasta paĝo estas libera por laŭvola teksto, liverota de grupoj, kiuj mendas minimume 500 ekz. La enpresado de la teksto okazas senpage.

La konstanta eŭropa adreso de S-ro D. E. Parrish estas ĉe Centra Oficejo de Universala Esperanto-Asocio, Genève (Svisujo), 10, rue de la Bourse.

Argus.

Bearbeitung der Jugendpresse.

Im Einvernehmen mit dem einschlägigen Ressort der G. E. A. hat sich Unterzeichneter bereit erklärt, die Bearbeitung der Jugendzeitschriften und Kalender, bezw. deren Versorgung mit Artikeln über Esperanto in die Hand zu nehmen. Um eine zweckmässige Verteilung der Arbeit zu ermöglichen und einer Zersplitterung der Kräfte vorzubeugen, ersuche ich dringend

1. um Mitteilung über alle bereits erschienenen Artikel dieser Art, womöglich um Zusendung eines Exemplars;
2. um Mitteilung über fruchtlose Versuche, solche Artikel unterzubringen;
3. um Angabe von Zeitschriften usw., die zur Bearbeitung sich empfehlen;
4. um Adressen von samideanoj, die zur Mitarbeit bereit sind.

Mit herzlichem Dank im voraus

Josef Schmalzl, Handelsschulhauptlehrer,
Augsburg, Bernauerstr. 41/1.

Ankaŭ sukceso.

„Die Lese", München, sukcesplena germana literaturgazeto, en propaganda folio respondas la demandon: „Kiu legas kaj laŭdas ‚Die Lese'?" per skribaj pruveroj de jenaj personoj: Paul Heyse, Gerhart Hauptmann, Peter Rosegger, la turismano, la laboristo, la komercisto, la aktoro, la kompostisto . . . . kaj ankaŭ: la esperantisto. Estas publikigite aprobantaj vortoj de la redaktoro de G. E., S-ro F. Ellersiek, kiun mi kore gratulas pro tiu sukceso. Bona perpropaganda propagando! — Al la germanaj samideanoj mi varme rekomendas la gazeton. Ĝi estas malmultekosta, sed tamen ĝi enhavas vere valorajn literaturaĵojn de bonaj aŭtoroj.

H. B.

Societaro.

Esperanto in der Studentenschaft.

In den letzten Jahren hat Esperanto auch in der Studentenschaft festen Fuss gefasst. Das ist zwar schon viel, aber wiederum doch nicht mehr als ein Anfang. Die langen Ferien, der häufige Wechsel des Studienortes und die immerhin beschränkte Studiendauer erschweren die Organisationstätigkeit sehr.

Um hier Abhilfe zu schaffen, wurde am 1. Oktober in Berlin die „Esperanto-Zentrale für Studierende" (Deutschland) ins Leben gerufen. Diese will einerseits die bestehenden studentischen Esperanto-Vereinigungen, -Abteilungen und -Gruppen (zurzeit in Aachen, Berlin, Charlottenburg, Göttingen, Königsberg, Leipzig, München), anderseits auch die an anderen Universitäten, Hochschulen und Akademien verstreut

lebenden esperantokundigen Studierenden in sich zusammenfassen. und für eine sachgemässe Verbreitung des Esperanto in der Studentenschaft Sorge tragen. So setzt sich die Zentrale zusammen aus ordentlichen (stud. Esp.-Vereinigungen, bezw. Abteilungen, bezw. Gruppen; Semesterbeitrag 2 Mark); ausserordentlichen (Einzelmitgliedern; Semesterbeitrag 0.50 Mark) und unterstützenden Mitgliedern (Semesterbeitrag mindestens 3 Mark).

Zu den Hauptaufgaben der Zentrale gehören: die ständige Bearbeitung einer Statistik und Adressensammlung, die Verbreitung von Flugblättern (Student und Esperanto) und Artikeln über Esperanto in studentischen Zeitungen und Zeitschriften, sowie die Verwaltung der Hauptstelle der „Esperanto-Auskunftei für Studierende" (Berlin NW. 100). Zweimal im Semester gibt sie „Mitteilungen" heraus, in denen sie über den Stand der Esperantobewegung in der Studentenschaft berichtet. Mit der Leitung ist Herr cand. phil. Erh. Vortisch, Nowawes (Berlin), Friedrichstrasse 36, betraut worden, an den auch alle Anmeldungen und Zuschriften zu richten sind.

Die Zentrale stellt so eine ständige Verbindung zwischen den einzelnen Vereinigungen her, und stärkt sie durch diesen Zusammenhalt. Deshalb sollte es sich kein Student nehmen lassen, sich der Zentrale anzuschliessen; für den einzelnen ist es eine geringe Mühe und ein kleines Opfer, und es gilt doch. die Esperantobewegung unter der Studentenschaft zu fördern. Gerade die letzte Zeit hat gezeigt, wie durchaus notwendig ein Zusammenschluss der Studierenden ist; und hoffentlich folgen auch andere Länder dem in Deutschland gegebenen Beispiel, so dass wir recht bald von „Esperanto-Zentralen für Studierende" (Esperanto-centroj por studentoj) in London, New-York, Paris, Rom, Wien usw. reden können.

Was uns Studenten vor allem vorerst nicht not tut. ist eine neue internationale Studentenvereinigung oder eine neue Zeitung; gegen diese Uebertreibung sollte man energischer als bisher vorgehen. Ueberdies gibt es bereits mehrere solcher Vereinigungen (nebst Zeitungen), die aber durch ihr Wirken, oder besser Nichtwirken zeigen, dass sie nicht lebensfähig sind, und an die sich anzuschliessen dringend abzuraten ist.

Für den heutigen Stand genügt vollkommen das Vorhandene: die Esperanto-Welt-Vereinigung (Universala Esperanto-Asocio) und ihre Zeitung „Esperanto". Haben die Zentralen der einzelnen Länder organisatorische und propagandistische Aufgaben zu erfüllen, so soll die internationale Vereinigung rein praktische Werte geben (Beziehungen zu Studierenden anderer Länder auf moralischen, geistigen und materiellen Gebieten). Das bietet die U. E. A. durch die Einrichtung der „Abteilung für Studenten" (Herausgabe von Universitätsführerblättern, universitataj gvidfolioj) im vollsten Umfang. Sollte sich diese Abteilung für Studenten zu einer Fachorganisation Studierender innerhalb der U. E. A. entwickeln, so wäre das sehr zu begrüssen. Aber schon jetzt sollte neben dem Delegierten in jeder Universitäts- und Hochschulstadt auch ein „konsulo por studentoj" zu finden sein. Gerade die U. E. A. bietet für den Studenten so viele Vorteile, dass man durch sie viel leichter jemand für Esperanto gewinnen kann, als durch schöne Worte und Vertröstungen auf die Zukunft.

Wenn wir auf diesem Wege Schritt für Schritt vorgehen, die „Esperanto-Zentralen für Studierende" in den einzelnen Ländern organisatorische und propagandistische Aufgaben erfüllend und die U. E. A. mit ihren „konsuloj por studentoj" praktische Zwecke verfolgend, werden wir auch weiterkommen und grössere Kreise der studierenden Jugend, die doch ein so wichtiger Faktor in unserer Bewegung ist, für Esperanto gewinnen. *Evau.*

Deutsche Post- und Telegraphenbeamten-Vereinigung für Esperanto.

Der Unterzeichnete bittet alle Gruppen, Verbände usw., sowie auch einzelstehende Esperantisten, ihm Namen und Adresse von Postbeamten mitzuteilen, die bereits Esperantisten sind oder für unsere Sache Interesse haben. — Im Auftrage der Vereinigung ist ein autographiertes Werbeblatt herausgegeben, das die Frage behandelt: „Welches Interesse hat der deutsche Postbeamte an der Esperanto-Bewegung?"

Alle, die mit Postbeamtenkreisen Fühlung haben, dort Vorträge halten wollen usw., werden gebeten, sich mit dem Unterzeichneten in Verbindung zu setzen. Vortragsmaterial usw. wird kostenfrei zur Verfügung gestellt. — Auskunft erteilt

Der Vorsitzende
Arnold Behrendt, Oberpostpraktikant,
Breslau 16, Maxstr. 22.

Bibliografio.

Ĉiuj libroj markitaj per steleto estas riceveblaj per:
(alle mit Sternchen versehenen Bücher sind erhältlich durch:)
Esperanto Verlag Möller & Borel, Berlin SW. 68, Lindenstrasse 18/19.

Albrecht Dürer. Lia vivo kaj elekto el liaj verkoj. Kun klarigoj de la apartaj folioj. — Je komisio de la „Instruista unuiĝo por artedukado, Nürnberg", eldonita de Dro Friedrich Nüchter, esperantigita de la G. E. A. Prezo 4,— M., elegante bindita 5,— M.

Kiu ne konas la nomon Dürer?! Certe ĉiu. La nomon. Sed ĉu lia arto estas same konata? En Germanujo eble jes, sed ekster la limoj de lia patrujo, krom la specialaj artkonantoj, nur malmulte da personoj konas liajn verkojn. Kiel eble, oni demandos; arto estas ja la internacia lingvo de ĉiam ekzistanta; ĝi estas senpere komprenebla de ĉiuj. Eraro. Oni rigardas bildon, desegnaĵon, gravuron, oni opinias ĝin bela aŭ ne, kaj finite; ĉu tio estas artkompreno? Kompreneble estas esceptaj homoj, kiuj efektive kapablas enprofundiĝi en la verkon, egale ĉu ĝi estas novmoda, eĉ secesia, aŭ ĉu ĝi apartenas al mezepoka aŭ antikva skolo. Ĝuste tiuj personoj estas, kiuj devas komentarii al la aliaj amatoroj la arton; tiel ĉiu povas ne nur vidi, sed ankaŭ rigardi, ne nur rigardi, sed ankaŭ kompreni tiun aŭ alian artiston. Jen la bezono de lingvo por vera interpreto de la arto. Kaj ĉar la arto estas nepre internacia, ĝi same nepre bezonas lingvon internacian.

Tio estis ankaŭ la opinio de la eldonisto, kiam li faris la aplaŭdindan kaj ankaŭ imitindan decidon, eldoni tiun ĉi belegan verkon kun internacia teksto. La esperanta traduko estas farita kaj korektita de kelkaj eminentaj membroj de G. E. A. sub gvidado de S-ro Dro Kandt kaj S-ino M. Hankel, kaj fine la teksto estas trarigardita de S-ro Grabowski. Do oni povas supozi bonan kaj internacian stilon, kaj oni trovas ĝin, tralegante la verkon.

Pri la granda valoro de la verkoj de Dürer mi ne bezonas insisti ĉi tie en Germanujo; mi nur povas konstati, ke la libro estas tute inda al la majstro. 54 belegaj reproduktaĵoj, interesa teksto el kompetenta plumo, arta papero kaj preso igas ĉi tiun ĉefverkon de l' arto ankaŭ ĉefverko de ĉiu biblioteko de la artamanto. Per kiel eble multa aĉeto ni montru al la eldonejo, kiom prava ĝi estis, eldonante tiun epokfarantan verkon, kaj kiom ĝi ankaŭ helpas per tio la disvastigon de germana arto kaj spirito.

Lr. (I. U. V. E.)

*

***Plena Verkaro de V. N. Devjatnin.** Libro kvara; kun la portreto de l' aŭtoro. Eldono de M. S. Tenner, Kovno. Prezo 1,70 M.

Malnova aŭtoro, kies poemojn ni jam konas el la Fundamenta Krestomatio kaj aliaj eldonaĵoj, prezentas al ni novan, tre interesan volumon. Ĝi enhavas tri partojn. En la unua ni trovas tre belajn poemojn, tradukitajn kaj originalajn. Inter la originaloj sin distingas du fabloj: „La Vosteto" kaj „La Meleagro." Ili estas rimarkinde spritaj kaj bonaj. Multaj el la liraj versaĵoj similas al dolĉa muziko, ili flatas la orelon kaj emocias la koron; ne eble estas citi unu kiel la plej belan. La rakonta versaĵo „Velga" estas norda legendo. Ĝi raportas al ni kortuŝan epizodon pri sin oferanta amatino, kiu per sorĉado estas transformata je mevo:

Ŝi sopiras, ŝi suferas
Kaj per ŝia ploro-krio
Kvazaŭ plendas ŝi al Dio.

Vera poezia majstroverko! — La dua parto konsistas el bonega traduko de 10 fabloj de Krilov. Escepte unu: „La ranoj, dezirantaj reĝon", ili estas originalaj. Ankaŭ ili estas spritaj kaj instruaj, ni estu tre dankaj pro la traduko. La tria parto estas komedio, efektiva, triakta komedio! La temo estas tre amuza. En honesta, brava familio granda konfuzo estas kaŭzita de tre juna fraŭlineto. Tiu ĉi naiva koketulino implikas ĉiujn membrojn en amaferojn, vera dramo minacas, sed ĉio solviĝas ŝerce kaj komike. — La riĉhava volumo, kiu sentigas noblan entuziasmon por nia lingvo, estas leginda kaj posedinda verko.

M. H. (I. U. E. V.))*

*

***La Konfeso.** De L. N. Tolstoj. Traduko de M. S. Tenner, redaktita de V. N. Devjatnin. Eldono de M. S. Tenner, Kovno. Prezo 1,15 M.

Devjatnin kaj Tenner, du nomoj, kiuj garantias bonegan verkon. Kiu legis la antaŭparolon de Libro Kvara, tiu scias, ke V. N. Devjatnin kun plej granda altestimo parolas pri sia talenta lernantino Mario Tenner. Kaj vere, mirinde bela estas la stilo de tiu ĉi traduko. La originalo, kiu traktas la plej seriozajn demandojn, certe ne estas simpla kaj facila, la meditoj estas sagacaj, la frazoj ofte tre longaj. Sed Mario Tenner sciis eviti la malfacilaĵojn, ŝi prezentas al ni la faman „Konfeson" en nia klara, diafana, logika lingvo. Ni ja ĉiuj, krom la rusoj, ne povas legi la originalon, ni kredu nian amikon Devjatnin, kiu nin certigas, ke la traduko estas laŭvorte kaj efektive povas plene anstataŭi la originalon. La verko estas pure fundamenta, ŝajne la radikvortoj plene sufiĉis. Kelkafoje oni renkontas kuraĝan novan formon, ekz. siulo, malkonfesi *(ĉu nova? Red.)*, alilandujo. Certe, ankaŭ ĉi tiu libro estas vera pliriĉigado de nia esperanta biblioteko.

M. H. (I. U. E. V.)

*) Kiel oni scias, en Antwerpen, dum la Sepa, fondiĝis Internacia Unuiĝo de Verkistoj Esperantistaj (vidu G. E. 10, p. 198). La membroj de tiu ĉi bonvenanta por redaktoroj unuiĝo interalie sin ankaŭ okupas pri recenzado de verkoj. Laŭ la propono de S-ino Hankel, la patrino de la unuiĝo, ni de nun montros per la enkrampigitaj literoj la apartenecon de la koncernaj recenzantoj al la verkista unuiĝo. *Red.*

*

Taschenkalender für die studierende Jugend, 1912. Verlag von Ludwig Auer in Donauwörth. Preis gebd. 0,60 M.

Das praktisch eingerichtete Büchlein mit seinem interessanten Inhalt bringt auch diesmal wieder einen mehrere Seiten umfassenden Artikel über Esperanto, verfasst von unserem verdienstvollen Samideano Hauptlehrer Schmalzl in Augsburg, dem sich Textproben aus Poesie und Prosa anschliessen. Jeder Esperantist sollte sich bemühen, dem recht preiswerten Taschenbuch, das unserer Sache schon viele Freunde gewonnen hat, möglichste Verbreitung zu verschaffen. *K.*

*

Fotografaĵo de la Sepa Kongreso en Antwerpen. 24×30 cm. Havebla ĉe Eldonejo Esperanto, Leipzig, Augustenstr. 17 p. r. Prezo 1 ekz. 1 Sm., 10 ekz. 7 Sm., 20 ekz. 10 Sm.

La bone farita fotografaĵo prezentas al ni grandan parton (bedaŭrinde ne la tutan) de la kongresanaro, kolektiĝintan sur la granda korto de la Reĝa Ateneo. Por la kunfotografiĝintoj la bildo certe estas ŝatinda memoraĵo, tiom pli, ke preskaŭ ĉiuj vizaĝoj estas sufiĉe bone ekkoneblaj. *Lorotiel (I. U. E. V.)*

Muzikaĵoj.

***Esperantista Kantaro;** 17 liedoj originalaj aŭ esperantigitaj. Aranĝita de Karl Jost, Zürich. Universala Esperantia Librejo, Genève. Prezo 0,90 M.

En oportuna poŝformato tiu ĉi libreto prezentiĝas kiel dua eldono, iom pli enhava ol la unua, kaj ĝiaj tekstoj estas korektitaj. Tion oni tuj rimarkas, vidante la vorton „liedo". La verkinto diras en la antaŭparolo, ke tiu ĉi vorto estas proponita de Barono de Ménil, kiu ja estas konata kiel kompetentulo pri muzikaĵoj. Sed tamen mi devas protesti kontraŭ la vorto, ĉar ĝi tute ne estas bezona kaj ne bone elektita. S-ro Jost, kiel germanlingvulo, ja scias, ke la germana vorto „Lied" estas prononcata „lid" kaj ne „li-e-d" kiel la esperanta vorto. Pro kio li tamen uzis la malbonan esperantan vorton? Kaj plue, kial li enmetis en la kantareton nur la novan himnon „Espero", komponitan de „Samideanino", kaj ne la malnovan, plene taŭgan komponaĵon Ménil'an? La aliaj kantoj estas bone elektitaj. Tre plaĉas al mi la novaj tradukoj de „Rozo erikeja" kaj de „Lorelej", faritaj de la verkinto mem. — La notoj estas aranĝitaj por kvarvoĉa kantado, sed ili estas ankaŭ uzeblaj por fortepiano. *F. Ellersiek (I. U. E. V.)*

*

Alvoko. Esperantaj vortoj de G. J. Cox. Anglaj vortoj de S. G. Holderness. Muziko de Oscar T. Fenner. Aĉetebla ĉe Pionira Librejo Esperanta, 135, Sellincourt Road, London S.W. Prezo 1 ekz. 0,120 Sm., 12 ekz. 1,250 Sm., afrankite.

*

Saluto al Belgujo. Poezio de H. Menalda; muziko de F. de Ménil. Eldonejo „Espero", Prinsestraat 48, Haag (Nederlando). Prezo 0,400 Sm.

Oficialaj sciigoj de la Germana Esperanto-Asocio (G. E. A.)

Deutscher Esperanto-Bund (Eingetr. Verein) Geschäftsstelle: Bromberg, Neuer Markt 8.

Betrifft Weltsprachamt.

Der in Bern gegründete Verband für die Schaffung eines Weltsprachamts hat an eine grosse Anzahl Esperantisten Einladungen zum Beitritt versandt, und wir sind von vielen Seiten gefragt worden, wie sich die Esperantisten zu dieser Einladung verhalten sollen. Unsere Antwort lautet: dass wir dringend abraten, dem genannten Verbande beizutreten. Die wichtigsten Aemter desselben befinden sich in idistischen Händen. Anregungen von privater Seite, auch die Vertreter anderer Projekte, z. B. die Professoren Peano in Turin, Hartl in Linz usw. in den Vorstand zu wählen, sind unbeachtet geblieben. Das ganze Statut ist so abgefasst (man beachte z. B. die Erschwerungen der Abänderung des Statuts und das Verfahren der Vorstandswahl!), dass der jetzige Vorstand unumschränkte Macht hat. Solange daher der Verband für die Schaffung eines Weltsprachamts nicht durch Ausscheiden der idistischen Vorstandsmitglieder aus den leitenden Stellen den Beweis für seine Unparteilichkeit erbringt, müssen wir vor dem Beitritt warnen. Auch erscheint es uns viel richtiger, den Jahresbeitrag von 10 Frcs. (bezeichnenderweise zahlen die Schweizer nur 5 Frcs.) dem auf dem Antwerpener Kongress geschaffenen Verein der Freunde des Esperanto zuzuwenden. Ueber die Gründung dieses Vereins wird ja in kurzem Näheres veröffentlicht werden. Zurzeit können wir den Verband zur Schaffung eines Weltsprachamts nur für eine Neuauflage der Delegation ansehen.

Der Vorstand.
Dr. Mybs. Dr. Möbusz. Dr. Kandt.

Werbung neuer Anhänger der Esperantosache!

Die Esperanto-Societo „Zamenhof" in Görlitz, Vorsitzender Herr F. Mally, hat mit ausserordentlichem Erfolge ein System der Werbung neuer Mitglieder angewandt, das zur Nachahmung empfohlen werden kann. Die Gruppe hat nämlich zwei Werbungspreise verteilt. Den 1. Preis (ein Esperanto-Wörterbuch, Preis 4 Mark) sollte das Mitglied erhalten, das die meisten neuen Mitglieder, mindestens 5, bis zum Beginn des Kursus geworben hatte. Den zweiten Preis (ein Esperanto-Wörterbuch, Preis 2 Mark) sollte das Mitglied erhalten, das mindestens 3 neue Mitglieder geworben hatte. Bei gleicher Zahl entscheidet das Los. Die Preise sind fällig, wenn die Beiträge der geworbenen Mitglieder bezahlt worden sind. Es haben nun den 1. Preis erhalten Herr Baugewerksschüler H. Hübner mit 5 Anhängern; den 2. Preis Herr Buchhalter Kleye mit 4 Anhängern. An dem Wettbewerb hatten sich 98 Mitglieder beteiligt und im ganzen 92 neue Mitglieder geworben. Dadurch ist also die Zahl der Mitglieder der Gruppe nicht nur erheblich vergrössert worden, sondern ihre Finanzen um etwa 360 Mark aufgebessert worden. Da sich das Prämiensystem auf allen Gebieten stets gut bewährt hat, so sei es zur Nachahmung empfohlen.

Der Vorstand.

Esperantaj Ekzamenoj de G. E. A.

Plenumis sukcese:

La **Specialan Ekzamenon** (por akiro de l' „Atesto pri Instrua Kapableco"):

Sinjoro W. Fricke, Bremen.

La **Superan Ekzamenon** (por akiro de l' „Atesto pri Lingva Kapableco"):

Fraŭlino S. Freese, Lübeck. — Sinjoroj B. Böning, Bremen; Paul Günzel, Bremen; Dro Richard Ledermann, Augsburg; Carl Renken, Bremen; A. Roscher, Lübeck; Otto Sandrock, Cassel; Heinrich Selmer, Lübeck; Herm. Wichers, Lübeck.

La estraro de G. E. A.:
Dr. Mybs. Dr. Möbusz.
Dr. Kandt.

Ekzamena Komitato de G. E. A.:
La sekretario:
Felix Epstein, Hamburg.

Mustersatzung für kaufmännische Esperantogruppen.

Die unserem Bunde angeschlossene Kaufmännische Esperantogruppe Lübeck hat eine Satzung aufgestellt, die als mustergültig bezeichnet werden muss.

Es sind Abzüge hergestellt worden, die denjenigen Esperantisten gern zur Verfügung gestellt werden, die an ihrem Platze ebenfalls eine solche kaufmännische Gruppe zu gründen beabsichtigen.

Die Geschäftsstelle.

100 000 Mark-Fonds.

Zehnte Liste der eingegangenen Bausteine

O. Rieck, Breslau, 1; Walther Fiedler, Leipzig, 2; Oberleutnant Ad. Buchleitner, Jaromer, 1; Friedrich Adler, Königsberg i. Pr., 2.

Zusammen 1104½ Bausteine = **11 045,— M.**

Ausserdem Serie II: 310,— M. bedingte Zeichnungen.

Zamenhoffonds.

Esperantogruppe Elberfeld (Sammlung) .	10,— M.
Vergl. G. E. 8/9, S. 188	3169,76 „
	3179,76 M.